Nr. 326 (6398) WARSZAWA, WTOREK 22 PAŹDZIERNIKA 1935 r. ROK XL

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.
KASA czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P. P. S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5.13-80
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70 na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Amnestja a komunizm

Coraz liczniejsze koła społeczeństwa domagają się amnestji dla więźniów politycznych. Nawet część „sanacji" woła o amnestję i chociaż tylko ostrożnie — lub wcale nie — wspomina o więźniach politycznych, to przecież niewątpliwie ich także ma na myśli. Potrzeba amnestji dojrzała więc w opinji już na tyle, że dalej zwlekać nie można. Z któregokolwiek punktu widzenia rozpatrzymy sprawę amnestji — społecznego, humanitarnego, przepełnienia więzień i t. d. — stan obecny utrzymać się nie da, amnestja staje się koniecznością. Ta grupa „sanacyjna", która jest za amnestją, może już za kilka dni, gdy sejm zbierze się na drugą sesję nadzwyczajną, wystąpić z odpowiednim projektem ustawy czy przynajmniej wnioskiem, amnestja bowiem może być załatwiona tylko w drodze ustawy. Zobaczymy, czy to się stanie.

Gdy mowa o więźniach politycznych, należy zwrócić uwagę, że większość z nich to komuniści. Nie mamy pod ręką cyfr statystycznych, ale faktem jest, że głównego kontyngentu więźniów politycznych dostarczają komuniści.

I oto znowu wypływa na porządek dzienny sprawa komunizmu w Polsce. Chodzi tu nietylko o amnestję, ale także o to, czy komuniści i nadal, już po ogłoszeniu amnestji, mają być traktowani jak dotąd, czy komunizm ma wciąż być nielegalny w Polsce.

Nie potrzebujemy przypominać naszego, socjalistycznego stanowiska w tej sprawie. Byliśmy i jesteśmy za legalizacją partji komunistycznej.

Zadziwia jednak **niezmienna, sztywna postawa czynników decydujących o tej sprawie.**

Że endecy są zagorzałymi zwolennikami represyj przeciw komunistom, to — w porządku. Endecy są partją nietylko reakcyjną, ale też **kołtuńską.** Dla nich straszak komunistyczno-bolszewicki ma to samo znaczenie, co straszak żydowski i masoński. Ale „sanacja" chciałaby przynajmniej na tym punkcie, na punkcie kołtuństwa, nie być podobna do endecji. Okazuje się jednak, że w stosunku do komunizmu „sanacja" w niczem się nie różni od endecji. Jeszcze w miodowych miesiącach panowania „sanacji" p. Kaden - Bandrowski zdobywał się na protest przeciw surowym wyrokom na młodzież komunistyczną. Dzisiaj, gdy Lampe zostaje skazany na 15 lat więzienia za działalność komunistyczną, nie odezwie się żaden luminarz „sanacyjny".

A przecież komunizm, zarówno w Rosji, jak zagranicą, **przeszedł już i przechodzi wciąż ewolucję.** Dla bolszewików jest dzisiaj Rosja „ukochaną ojczyzną"; wszystko, co się tam robi dla państwa, odbywa się pod znakiem nowego, bolszewickiego patrjotyzmu. Komunizm międzynarodowy wyzbył się swego doktrynerstwa i nieżyciowych formułek, głosi dzisiaj obronę demokracji i gotowość udziału w rządach koalicyjnych.

Jeśli idzie o komunizm w Polsce, to tkwił on wprawdzie najdłużej w przestarzałych i bezsensownych teorjach i hasłach. Ale i on się już ich pozbywa. Bardzo wątpimy, czy są jeszcze komuniści w Polsce, którzyby pracowali nad oderwaniem od Polski części terytorjów. Jeśli ich program należy jeszcze do przeszłości, to w każdym razie w praktyce nie gra on już roli.

Zamykanie oczu na te przemiany w komunizmie, byłoby więcej, niż lekceważeniem. Jaki ma Polska interes w tem, by prześladować komunistów za ich przekonania i tworzyć sztucznie cierpiętników i męczenników? Antypaństwowcy?

Z tym zarzutem antypaństwowości trzeba być bardzo ostrożnym. Jeśli już szukać antypaństwowców, to znajdziemy ich w obozie kapitalistów, prowadzących gospodarkę rabunkową dla zysku osobistego, oraz faszyzmu, pchającego państwo do wojen i katastrof. Ale z tej właśnie strony, z obozu kapitału i faszyzmu padają pod adresem komunizmu — ale i socjalizmu i ruchu robotniczego wogóle — zarzuty antypaństwowości, by **odwrócić uwagę od własnej roboty, godzącej w interesy Państwa i społeczeństwa.**

Łącznie z hasłem **amnestji dla więźniów politycznych,** należy wysuwać hasło **legalizacji partji komunistycznej.**

Zwłaszcza dla zwolenników „jednolitego frontu" hasło to winno się stać hasłem dnia.

(jmb.).

Start majora Karpińskiego

do wielkiego lotu Warszawa—Australja

Wczoraj rano major Karpiński wystartował do wielkiego raidu Warszawa — Melbourne w Australji, na dystansie 40.000 klm.

Start odbył się pomyślnie przy sprzyjających warunkach atmosferycznych. Również na trasie panują pomyślne warunki dla lotu.

Jako pierwszy etap raidu przewidywany jest Stambuł, gdzie mjr. Karpiński spodziewał się jeszcze wieczorem wylądować.

Na lotnisku na Okęciu mimo wczesnej godziny zebrało się liczne grono dziennikarzy oraz przyjaciele lotnika. Między godz. 5.30 a 6.30 poczyniono ostatnie przygotowania. Samolot został jeszcze raz poddany dokładnym oględzinom. Po rozgrzaniu silnika miejsce w otwartej kabinie zajął major Karpiński, za nim mechanik Rogalski. Obydwaj lotnicy wzięli ze sobą spadochrony. Mimo znacznych zapasów benzyny (około 1000 litrów), przeznaczonych na zgórą 20 godzin lotu, aparat wzniósł się bardzo szybko, szybując na południe - wschód.

Huraganowe burze

szaleją na morzach północnych

NAD BRZEGAMI DANJI.

Z Kopenhagi donoszą, że huraganowa burza, trwająca nad Danją od 3 dni, osiągnęła wczoraj punkt kulminacyjny. Na morzu Północnem szalał gwałtowny orkan, skutkiem czego liczne statki znalazły się w niebezpieczeństwie. Wczoraj w południe nadbrzeżne duńskie stacje radjowe przejęły sygnały ratunkowe, nadane przez statek angielski „Pendennis" o pojemn. 4 tys. tonn. Statek dostał się w pobliżu New Castle w strefę niezwykle gwałtownej burzy i zaczął tonąć. W ostatniej chwili parowiec norweski „Iris" zdołał podjechać do tonącego statku i wyratować załogę, liczącą 22 ludzi. Wskutek burzy ruch statków pasażerskich doznał znacznego opóźnienia, dochodzącego w niektórych wypadkach do 10 i więcej godzin.

NA MORZU BIAŁEM.

Z Archangielska donoszą, że w zachodniej części Białego Morza szaleje niezwykle gwałtowny orkan. Dwa łamacze lodów, które dostały się w strefę orkanu, rzucone zostały o skały i poważnie uszkodzone. Jeden z okrętów przełamany został na pół, przyczem zginęło 10 ludzi załogi.

NA MORZU PÓŁNOCNEM.

Spowodu szalejącej na Morzu Północnem burzy do portu w Hamburgu schroniło się przeszło 50 okrętów. Parowiec francuski „Adrar" osiadł na mieliznie w pobliżu wyspy Amrum. Załoga dotychczas znajduje się na statku, który jest miotany przez fale. Komunikacja pomiędzy Niemcami a Danją uległa przerwie.

BURZA NAD ANGLJĄ.

Burza nad Anglją trwa w dalszym ciągu. Wiatr, który jest wyjątkowo gwałtowny nad Szkocją porwał i odrzucił na znaczną odległość 13-letniego chłopca, który zabił się na miejscu.

U BRZEGÓW IRLANDJI.

W Londynie panuje duże zaniepokojenie co do losu załogi angielskiego parowca „Vardulia" który zatonął u brzegów Irlandji. Na statku znajdowało się 37 ludzi załogi, którzy opuścili pokład w dwóch łodziach ratunkowych.

W poszukiwaniach rozbitków bierze udział 9 parowców, które przybyły na miejsce katastrofy, po otrzymaniu sygnałów S. O. S.

A. Henderson

Donosiliśmy już o zgonie Artura Hendersona. Zmarłemu poświęcamy obszerniejsze wspomnienie na str. 3-ej.

OD WYDAWNICTWA

Prenumeratorów i czytelników prosimy, aby zechcieli stale zawiadamiać Administrację naszego wydawnictwa o dostrzeżonych przez nich najdrobniejszych nawet brakach i niedokładnościach w dostarczaniu i kolportażu naszego pisma.

Rokowania polsko-niemieckie

W poniedziałek przybyła do Warszawy delegacja niemiecka do rokowań handlowych z Polską. Rokowania te toczyły się przez kilka miesięcy (od lipca do września) w Berlinie, a obecnie przeniesione zostały do Warszawy.

Jak słychać, umowa handlowa między Polską a Niemcami nosić ma charakter kontyngentowo-clearingowy. Niemcy uzyskać mają kontyngenty przywozowe do Polski na wyroby przemysłowe, Polska zaś kontyngenty wywozowe do Niemiec na drzewo i artykuły rolnicze — ogółem na sumę 40 miljonów złotych.

Sprawa „zamrożonych" należności polskich w Niemczech nie jest dotychczas załatwiona. Biuro polskiej rady traktatowej dokonało szczegółowego zestawienia polskich należności i zestawiło wykaz firm poszkodowanych.

Projektuje się, aby „zamrożone" pretensje polskie zabezpieczone były na hipotekach niemieckich nieruchomości w Polsce.

***

Jeśli powyższa notatka „Pressa" jest ścisła, to porozumienie polsko - niemieckie opierać się będzie na niezbyt korzystnej dla Polski platformie zrównania wywozu z Polski do Niemiec i z Niemiec do Polski. Zresztą w świetle praktyki zarówno Polski, jak i innych krajów, nadwyżka obrotu z Niemcami ma niewielkie znaczenie, skoro Niemcy systematycznie ją „zamrażają", a obecnie starają się wogóle jej unikać. Jeśli zaś sprawa zamrożonych 47 miljonów nie jest załatwiona — to wogóle nie rozumiemy, jak można mówić o wytworzeniu się platformy porozumiena handlowego. Notatka nie wspomina nic o jakichkolwiek propozycjach niemieckich w sprawie zapłaty za tranzyt przez Pomorze, a już propozycja zabezpieczenia hipotecznego wygląda dziwacznie. Czyżby chodziło o dalsze uwięzienie zamrożonych sum?

Echa przesilenia rządowego

Agencja „Press" donosi:

Na kilka dni przed ostatniem przesileniem gabinetowem b. minister przemysłu i handlu, poseł Floyar - Rajchman, postanowił dokonać głębokich zmian personalnych w składzie ministerjum. Przekonany, iż pozostanie nadal na swem stanowisku, przygotował dekrety dymisyjne dla 4 wyższych urzędników ministerjum, w tem dla 3 dyrektorów departamentu.— Ponadto kilkunastu innych urzędników ministerjalnych miało być zwolnionych.

Większość przeznaczonych do usunięcia urzędników miała być przeniesiona na emeryturę, na co uzyskał b. minister Floyar - Rajchman zgodę minsterjum skarbu. — Wybuch przesilenia gabinetowego i zamianowanie nowego ministra przemysłu i handlu przerwało nagle realizację zmian personalnych, uplanowanych przez b. min. Floyar-Rajchmana.

W kołach urzędniczych zwrócilo uwagę, iż b. min. Floyar-Rajchman, żegnając się z urzędnikami ministerjum, powiedział m. in.: „Nie wiem, czy jest to moja wina, czy Panów zasługa, że widzimy się przy pożegnaniu w tem samem gronie, co przy powitaniu". Słowa te uważane są za aluzję do przygotowanych, ale niedoszłych dymisji w ministerjum przemysłu i handlu.

Za jednego konsula polskiego

dwóch czeskich

PAT. doniósł w sobotę w nocy:

P. Prezydent Rzplitej decyzją z dn. 19 b. m. cofnął exequatur konsulom republiki Czechosłowackiej w Poznaniu dr. Jaromirowi Doleżalowi i w Krakowie dr. Meixnerowi.

A więc za jednego konsula Klotza Czesi muszą odwołać dwóch swoich konsulów z Polski.

Pókiż ciągnąć się będzie ten niesamowity spór?!

Przecież Polaków w Czechosłowacji jest więcej, niż Czechów w Polsce. Jeżeli represje staną się środkiem rozstrzygania sporów polsko - czeskich, to Polacy w Czechosłowacji mogą więcej ucierpieć, niż Czesi w Polsce.

Wielki już czas skończyć z tem igraniem z ogniem!

Wiadomości z Abisynji na str. 2 i 4-ej

Sukces socjalistów

kanadyjskich

Pisaliśmy niedawno o zwycięstwie liberałów podczas wyborów do parlamentu kanadyjskiego. Wiadomość powyższą uzupełniamy tem, że również socjaliści, występujący w Kanadzie pod firmą „Związku Spółdzielczego" powiększyli swój stan posiadania, gdyż z trzech mandatów wzrośli do siedmiu mandatów.

„Związek zawodowy jest puklerzem dla robotnika jeszcze bardziej w czasach zastoju, niż podczas rozkwitu przemysłu"

A. Bebel

Zorganizowana klasa robotnicza świata

przeciw faszyzmowi i przeciw wojnie

Jak już donieśliśmy, 11 i 12 października b. r. obradowały w Brukseli Międzynarodówki Socjalistyczna i Zawodowa nad środkami, jakie należy zastosować, by położyć kres wyprawie wojennej Mussoliniego przeciw Abisyńczykom.

Międzynarodówka Zawodowa uchwaliła po sprawozdaniach tow. Jouhaux'a i Schevenelsa i wypowiedzeniu się przedstawicieli każdego kraju, jak również Sekretarjatów Międzynarodówek Zawodowych, jednomyślnie domagać się od Ligi Narodów zastosowania **jaknajbezwzględniejszych sankcyj ekonomicznych i finansowych przeciwko Włochom**, a na wypadek, gdyby Liga Narodów nie spełniła swojego statutowego obowiązku — robotnicy sami odcieliby Włochy od dowozu wszelkich towarów. Specjalny nacisk położono w dyskusji na role organizacyj **górników i transportowców**, którzy, gdyby rzady zawiodły w wykonaniu sankcyj, winni zaprzestać dostarczania węgla, ropy i przetworów naftowych włoskiemu faszyzmowi.

12 października odbyła się wspólna konferencja przedstawicieli Partyj Socjalistycznych i Związków Zawodowych, na której po krótkich przemówieniach ttow. Jouhaux'a i de Broucker'a oraz pełnym dramatycznych momentów przemówieniu przedstawiciela robotników włoskich, obie Międzynarodówki uchwaliły zgodnie przyjętą w przeddzień na konferencji przedstawicieli Związków Zawodowych, rezolucję o zastosowaniu sankcyj. (Rezolucję tę podaliśmy już w naszem piśmie).

Partję naszą reprezentował tow. dr. Liebermann, związki zawodowe zaś tow. Stańczyk. Obaj nasi towarzysze brali udział w obradach, zabierając kilkakrotnie głos w dyskusji, oświetlając położenie i stanowisko polskiej klasy robotniczej wobec zagadnień, będących tematem obrad.

Bardzo charakterystyczne i zarazem doniosłe były oświadczenia przedstawiciela angielskich związków zawodowych tow. Hicks'a, i b. vice-ministra Spraw Zagranicznych, przedstawiciela Partji Pracy, tow. Daltona. Oświadczyli oni z mocą, że angielscy robotnicy są zdecydowani położyć kres **nietylko wojennej zbrodni włoskiego dyktatora, ale także samemu włoskiemu faszyzmowi.** Stanowisko angielskiej klasy robotniczej podziela prawie cały naród angielski. Oświadczenia te wywołały wśród zgromadzonych przekonanie, że były to oświadczenia, za któremi pójdą skuteczne czyny.

Białogwardyjski „Dom warjatów"

W domu, oznaczonym numerem 50 przy cichej i mało uczęszczanej ulicy Cortambert w Paryżu mieści się cesarsko - abisyńskie poselstwo, w którem, ku zadowoleniu miłującej spokój dozorczyni domu, doniedawna panowała niczem niezamącona cisza.

Od pewnego wszakże czasu, pomimo, że przed domem niema żadnej tablicy, któraby wieściła światu, jaki urząd mieści się w kamienicy pod Nr. 50, w domu zaczął się bardzo ożywiony ruch.

Pozostali lokatorzy kamienicy oburzają się i żądają od właściciela domu, by jaknajrychlej kres położył harmiderowi. Jeżeli — powiadają oni —Abisyńczycy koniecznie muszą mieć w Paryżu poselstwo, to niech sobie kupią dom lub wybudują. Tam będą mogli robić, co im się żywnie podoba.

W poczekalni poselstwa, do której interesantów wprowadza olbrzymiego wzrostu murzyn, zawsze można obecnie naliczyć do 30 osób. Prowadzą z sobą ożywioną rozmowę w wspólnym języku.

Po abisyńsku? Czy może po francusku?

Nic podobnego. Wszyscy rozmawiają najczystszym rosyjskim językiem. Są to wyłącznie białogwardyjscy emigranci, mający w Paryżu lub w innem mieście Francji „chwilowe" zajęcie i czekający zmiany.

Oto naprz. Ukrainiec, który — tak przynajmniej sam zapewnia — przełożył na język rosyjski Baudelaire'a i Rimbauda, a tymczasem powozi w nocy taksówką. Rzecz oczywista, że dawniej był oficerem. Nie generał, lecz poprostu oficer. Tylu w Paryżu było rosyjskich generałów, że przestano im wierzyć. A więc nie generał, lecz oficer. Siedem razy raniony, siedem razy odznaczony. Jeżeli Abisyńczycy dobrze sobie życzą, to powinni mu dać kierownicze stanowisko w armji.

Obok siedzi starowina, który melduje się jako admirał. „Chwilowo" pracuje w garażu w Grenelle, gdzie myje i czyści auta. Jest głęboko przekonany, że właśnie jemu Abisyńczycy powierzą dowództwo nad flotą na Niebieskim Nilu.

— Ludzie, których pan tu widzi— powiada zupełnie wyczerpany sekretarz poselstwa — którzy w najlepszym wypadku domagają się stanowiska przynajmniej oficera armji abisyńskiej, to jeszcze nie wszystko. Otrzymujemy dziennie przeciętnie po 300 listów, w których czynione są nam najnieprawdopodobniejsze oferty. Ofiarują nam dostawy, pomysły, plany wojenne, wynalazki itp. Nie pomogły ogłoszenia w pismach, że niczego nam nie trzeba, że mamy wszystkiego pod dostatkiem i że w Paryżu wogóle o tych sprawach nie decydujemy. Nie pomaga, że odprawiamy ich z kwitkiem. Przychodzą po raz drugi i trzeci i w końcu, nie uzyskawszy od nas na koszty podróży do Abisynji, proszą przynajmniej na tramwaj do domu.

— Czy zauważył pan w poczekalni tego zapoznanego admirała? Jest on u nas dzisiaj ósmy raz. Wyperswadowaliśmy mu, że Abisynja nie ma żadnej floty, a na Błękitnym Nilu wogóle niema żadnej żeglugi. „Dlatego właśnie powinniście tam stworzyć flotę" — powiada. Dzisiaj przyszedł dowiedzieć się, czy od zeszłego tygodnia zbudowano już flotę, nad którą on ma objąć dowództwo w randze admirała.

Wracając przez poczekalnię, widzi się znowu tę samą grupę około 30 osób. Palą papierosy i opowiadają sobie swoje przeżycia. Wszyscy kłamią, ale wszyscy udają, że wierzą. Chcieliby w Abisynji odszukać skarby zakopane przez królową Sabę w białym piasku pustyni.

— Szamaragdy wielkości kurzego jaja, perły, brylanty... — ciągnie jeden swoje zmyślone opowiadanie.

— Jeśli trzeba — powiada Ukrainiec z jakiemś tępem postanowieniem oraz spluwając na podłogę — to pojadę do Dżibuti na statku węglowym, a resztę drogi zrobię pieszo.

Na schodach inna grupa interesantów. Kandydaci na oficerów, dostawcy, jazzbandyści i poprostu poszukujący przygód awanturnicy.

Dozorczyni załamuje ręce:

— Co się zrobiło z naszej kamienicy! Kompletny dom warjatów!

Sytuacja na froncie

Wiadomości nadchodzące z frontu są nadal bardzo skąpe oraz sprzeczne. Depesze są jednak zgodne co do tego, że ani na froncie północnym, ani też południowym, nie doszło wczoraj do żadnych większych starć. Na południu ulewne deszcze uniemożliwiają operacje wojenne. Na północy znowu obie strony umacniają swe pozycje przygotowując się do walki o Makalle.

Nie ulega również wątpliwości, że wojna potrwa bardzo długo.— Znany pisarz wojskowy, gen. mjr. Temperley, pisze na łamach „Daily Telegraph", że jeżeli ofensywa włoska będzie prowadzona w tem samem tempie, to Włosi dojdą do Addis - Abeby za... 3 lata. Nie należy zapominać, że działania wojenne są możliwe tylko podczas 7 miesięcy w roku. Włoski sztab generalny podobno zwrócił przed paru miesiącami uwagę Mussoliniego, że wojna w Abisynji może trwać 4 lata. Nie bierzemy przytem pod uwagę, że najsłabsze nawet sankcje gospodarcze będą musiały wywrzeć ujemny wpływ na operacje wojskowe w Abisynji.

Na poszczególnych frontach sytuacja w dniu wczorajszzym przedstawiała się następująco:

FRONT PÓŁNOCNY.

Na froncie północnym odbywają się obecnie przegrupowania wojsk. Dowództwo wojsk abisyńskich opracowało specjalny plan działania, który jest trzymany w ścisłej tajemnicy. Abisyńczycy będą stawiali opór Włochom dopiero w głębi kraju.

Co do Makalle sprawa jest niewyjaśniona. Abisyńczycy zgromadzili wprawdzie znaczne siły wojskowe w okolicy, ale niewiadomo czy będą walczyli o Makalle, czy też oddadzą miasto bez walki.

FRONT WSCHODNI.

Na froncie wschodnim sytuacja Włochów jest coraz krytyczniejsza. Wojska włoskie podobno musiały się wycofać z Mussa - Ali, przyczem kilka oddziałów włoskich miało wpaść w ręce wojowników szczepu Danakil. Z Addis Abeby donoszą również, że Abisyńczykom udało się znowu odciąć na pustyni jedną z kolumn włoskich, która posunęła się naprzód zbyt prędko tracąc wskutek tego kontakt z główną armją i podążającą za nią kolumną z zapasami żywności.

Na tym froncie Abisyńczycy nie posiadają większych sił wojskowych, gdyż naczelne dowództwo uważa, że miejscowe plemiona w razie potrzeby dadzą sobie radę z naporem włoskim, oczywiście o ile Włochom przyszłoby do głowy ochota podjęcia ofensywy w głąb bezwodnej pustyni Danakil.

Na froncie południowym — jak już podkreślililiśmy — operacje Włochów w prowincji Ogaden napotykają na nieprzezwyciężone niemal trudności z powodu niezwykle silnych deszczów. Deszcze te zwykle o tej porze roku nie padają. Dopiero z chwilą obeschnięcia gruntu natarcie włoskie będzie mogło być wznowione. Abisyńczycy, korzystając z niepogody umacniają swe pozycje.

Dowództwo wojsk abisyńskich postanowiło podobno bronić do upadłego miejscowości Gorahai— posiadającej wielkie znaczenie strategiczne. Jest to punkt skrzyżowania dróg karawanowych. — Zdobycie tej miejscowości umożliwiłoby Włochom marsz na Harrar.

Narazie na tym froncie odbywa się jedynie akcja samolotów. Z doniesień włoskich wynika, że Abisyńczycy ostrzeliwali samoloty włoskie, kule trafiły 5 aparatów,— które jednak zdołały powrócić do swych baz.

Doniesienia telegraficzne nie wyjaśniają w czyich rękach znajdują się Ual-Ual i Gerlogubi. W każdym razie wojska włoskie na tej linji są unieruchomione i dalej się nie posunęły.

„Abisynja w ogniu walki"

Pod powyższym tytułem Warszawska organizacja Młodzieży T. U. R. urządza w niedzielę 27 b. m. o godz. 11 rano w sali Ateneum (Czerw. Krzyża 20)

Odczyt zbiorowy

na którym przemawiać będą: tow. tow.: K. Czapiński, St. Dubois, W. Gumplowicz, Zb. Mitzner, G. Blit (Cukunft).

Towarzysze! stawcie się licznie.

Karty wstępu za opłatą 20 gr. nabywać można w Redakcji „Robotnika", Warecka 7, od godz. 10 do 5 popoł. oraz w kołach Warsz. Org. Mł. TUR.

Sankcje wobec Włoch

Z Londynu, donoszą o rozpoczęciu stosowania sankcyj żeglugowych przeciwko Włochom. Angielskie towarzystwa ubezpieczeniowe nie przyjmują asekuracyj, towarów, przewożonych statkami włoskiemi.

Greckie agencje przewozowe otrzymały polecenie, aby towary przeznaczone dla Syrji, Palestyny, Egiptu, Rumunji, Turcji, Bułgarji i Jugosławji, ładowały na statki nie pod włoską banderą.

***

Według doniesień z Nairobi,— władze portowe we wschodnio - afrykańskich kolonjach brytyjskich ograniczyły czas pobytu statków włoskich w portach angielskich na wybrzeżu afrykańskiem do 24 godzin. Naskutek tej decyzji jeden ze statków włoskich, ładujący węgiel w porcie Mombassa, opuścić musiał port ze zmniejszonym ładunkiem, wystarczającym zaledwie na przebycie drogi do najbliższego portu w włoskiem Somali.

***

W stolicy Urugwaju odbyła się wielka manifestacja, antywłoska, protestująca przeciwko kampanji włoskiej w Abisynji.

***

Dziennik urzędowy Rumunji ogłasza dekret o wprowadzeniu w życie zalecenia Ligi Narodów co do zakazu wywozu sprzętu wojennego do Włoch i udzielania kredytów Włochom.

Edykt Negusa

Z Asmary donoszą: Negus wydał edykt, **znoszący prawo łupów wojennych.** Wszelkie rekwizycje muszą być robione **za zapłatą.** Tylko środki żywnościowe będą dostarczane bezpłatnie.

Pomoc dla Abisynji

Z Dżibuti donoszą: przybył tu na pokładzie parowca francuskiego członek królewskiego domu egipskiego, ks. Daud Pasza. Księciu towarzyszy 9 lekarzy oraz liczny personel sanitarny. Książę wraz z towarzyszącemi mu osobami odjechał pociągiem specjalnym do Addis-Abeby. Misja egipska zamierza zorganizować szpital na 300 łóżek.

Jednocześnie nadchodzą wiadomości o wielkich transportach broni, które są kierowane z portu Berbera do Dżidżiga i Harraru oraz Addis-Abeby.

Bestjalski mord

w Krakowie

Wczoraj rano zaszedł w Krakowie wypadek bestjalskiego mordu

Przy ul. Grodzkiej 18 na III piętrze mieszkała 18-letnia Zofja Dreksierówna. Przed trzema laty poznała ona niejakiego Mojżesza Schulmana, montera. Między dwojgiem młodych zawiązała się miłość, która doprowadziła do zaręczyn. W ostatnich czasach Drekslerówna zerwała zaręczyny z Schulmanem, który postanowił zemścić się na niej za to.

Wczoraj o 8-ej rano przybył Schulman do Drekslerówny — i zaczęli rozmawiać. Rozmowa zamieniła się w kłótnię. W pewnej chwili wydobył on składany nóż sprężynowy i pchnął Drekslerównę w okolicę serca, nóż przerwał tchawicę i dotarł do serca.

Dziewczyna, zalana krwią, upadła na ziemię i po kilku minutach zakończyła życie.

Na krzyk ranionej wpadła do pokoju matka. Zobaczywszy, co się stało, podbiegła do okna, chcąc wyskoczyć. Zdołano jej przeszkodzić.

Morderca został przytrzymany.

Nadzwyczajna sesja

Izby Gmin

Prasa londyńska omawia, w związku z rozpoczynającą się dziś sesją nadzwyczajną Izby Gmin, zagadnienia polityki zagranicznej.

„Daily Herald" wyraża pogląd, że wydarzenia ostatnich dni **zachwiały zaufaniem do Rządu.** Pomiędzy Anglją a Francją prowadzone są różne targi. Anglja miała zobowiązać się do nieuciekania się do blokady lub też zamknięcia kanału Suezkiego. **Sankcje zostały tak ograniczone, że nie mogą przeszkodzić dalszemu prowadzeniu wojny lub też poważnie zagrozić włoskiemu życiu gospodarczemu.** Krążą pogłoski o **nawiązaniu rokowań, któreby nie pozbawiły Mussoliniego sławy i owoców zwycięstwa.** Dziennik wyraża nadzieję, że pogłoski te są fałszywe.

„News Chronicle" domaga się natychmiastowej blokady portów morza Czerwonego. Pismo dodaje, że pokój musi być zabezpieczony na stałe.

***

Na wczorajszem posiedzeniu „Rady dla spraw pokoju i odbudowy" uchwalono szereg tez, które przedłożone będą członkom Izby Gmin. W myśl uchwały Rady, Rząd angielski winien domagać się od Ligi Narodów zamknięcia połączeń komunikacyjnych między Włochami i Afryką wschodnią. Po zlikwidowaniu zatargu włosko-abisyńskiego rząd angielski wysunąć ma projekt przerwania wyścigu zbrojeń na okres 5-ciu lat. W tym czasie zwołaną być ma międzynarodowa konferencja dla rozpatrzenia terytorjalnych, gospodarczych i demograficznych zagadnień okresu powojennego.

Morze oddało swą ofiarę

Silnie wzburzone morze przy wietrze południowo - zachodnim wyrzuciło pod Helem zwłoki nieszczęśliwego rybaka Jana Boszka z Boru na półwyspie Helskim, — który przed dwoma tygodniami zatonął wraz z łodzią u wejścia do portu w Helu.

Gwałtowna burza, szalejąca obecnie na Bałtyku, nie zagraża brzegom polskim, gdyż kierunek nasilenia wiatru skierowany jest na otwarty Bałtyk.

Interwencja Polski

w sprawie aresztowania red. Bergmana

Z Gdańska donoszą agencji PRESS:

Komisarz generalny Rzeczypospolitej w Gdańsku interwenjował w senacie wolnego miasta w sprawie aresztowania redaktora pisma „Danziger Echo", Pawła Bermana.

Red. Berman pochodzi z Łodzi i jest obywatelem polskim. Aresztowany przez władze gdańskie dziennikarz jest ciężko chory na płuca i dopiero przed kilku dniami opuścił sanatorjum.

Należy dodać, iż poprzedni redaktor pisma „Danziger Echo" obywatel łotewski Levy, był również aresztowany a następnie wydalony przez władze gdańskie. Red. Levy przebywa obecnie w Gdyni.

Jak otwarto

komunikację kolejową między Rumunją a Z.S.S.R.

Otwarcie komunikacji kolejowej między Rumunją a Sowietami przerwanej od czasu rewolucji bolszewickiej, stało się dla społeczeństwa rumuńskiego wydarzeniem dnia. Specjalny pociąg rumuński o 3 wagonach udał się z Kiszyniowa do Tighiny. Pociągiem tym jechali przedstawiciele rumuńskich władz kolejowych i pocztowych, reprezentant rumuńskiego M. S. Z. minister pełnomocny Flondor, oraz przedstawiciele prasy krajowej i zagranicznej. Pociąg udekorowany był chorągwiami rumuńskiemi i sowieckiemi.

Po przybyciu na dworzec w Tighinie nastąpiła wymiana depesz między członkiem rady zarządzającej kolei rumuńskich Tabacovici a posłem sowieckim w Bukareszcie. Pociąg ruszył następnie na nowowybudowany most kolejowy na Dniestrze i zatrzymał się w połowie mostu.

Ze strony sowieckiej nadjechał tymczasem inny pociąg i zatrzymał się w połowie mostu. Przedstawiciele obu stron wysiedli z pociągów, nastąpiło powitanie na moście. Przedstawiciel kolei rumuńskich Tabacovici witał delegata kolei sowieckich, Rudego, poczem obaj przecięli wstęgę. Orkiestra rumuńskiej straży granicznej odegrała „międzynarodówkę" a wojskowa orkiestra sowiecka narodowy hymn rumuński.

Po przemówieniach pociąg rumuński udał się do Tyraspola na terytorjum sowieckiem. W Tyraspolu odbyło się przyjęcie, wydane przez władze sowieckie, oraz przedstawienie teatralne w języku rumuńskim. (PRESS)

Generał Dąbkowski

w ciężkim przemyśle

B. dyrektor administracyjny Polskiego Radja — komendant główny związku rezerwistów, generał Dąbkowski, obejmuje wybitne stanowisko w ciężkim przemyśle śląskim. Gen. Dąbkowski wejść ma do zarządu syndykatu polskich hut żelaznych. (PRESS)

Zatopione zboże

Do portu orańskiego Mostag Anem przybył parowiec norweski, wiozący zboże. Gdy zaczęto zboże wyładowywać, na statek rzuciło się 150 chłopów orańskich, którzy worki ze zbożem wrzucili do morza.

Następnie chłopi udali się do miasta, gdzie wysłali do prefektury delegację, protestując przeciw importowi zboża do Oranu.

Po drodze napotkali autobus ciężarowy importera zboża, który zmierzał do portu po ładunek. Demonstranci samochód wywrócili.

A miljony bezrobotnych jednocześnie nie mają na kromkę chleba, gdy w Oranie zboże topią.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Artur Henderson

Zgon przywódcy angielskiej Partji Pracy

Zmarł tow. Artur Henderson, jeden z przywódców angielskiej Partji Pracy; zarazem — jeden z wodzów Międzynarodówki Socjalistycznej i wybitny, wpływowy polityk o międzynarodowym rozgłosie i znaczeniu. Zmarł bliski nam działacz socjalistyczny, z którym stale spotykaliśmy się i współpracowaliśmy na kongresach międzynarodowych i w różnych międzynarodowych instytucjach.

Dzieje Hendersona — to dzieje angielskiego ruchu robotniczego ostatnich lat kilkudziesięciu. Te dzieje są odrębne, swoiste. Przez dłuższy czas angielski ruch robotniczy miał charakter czysto zawodowy (Trade uniony). Politycznie proletarjat angielski występował mało i początkowo obracał się w orbicie partji liberalnej. Objaśnia się to naturalnie uprzywilejowaną sytuacją Anglji na rynkach międzynarodowych; po części bogactwem kolonji; robotnik miał pracę, zarabiał dobrze i nie uświadamiał sobie konieczności klasowej walki politycznej. Dopiero gdy monopolowe stanowisko Anglji zostało zachwiane; gdy parlament zaczął uchwalać ustawy niekorzystne dla dla klasy robotniczej, związki zawodowe stopniowo przechodzą do walki politycznej.

Dopiero w r. 1899 kongres związków powołał do życia komitet przedstawicielstwa robotniczego. Dopiero w r. 1906 utworzyła się Partja Pracy — ze związków zawodowych. W r. 1918 zmieniono statut partji w tym duchu, że obok organizacyj mogły wstępować do niej oddzielne jednostki; uchwalono w tym roku także program partji o socjalistycznem zabarwieniu.

Tak stopniowo rozwijał się socjalizm angielski, do dziś dnia nie posiadający marksowskiego, konsekwentnego programu.

Wraz z nim rozwijał się ideowo Henderson.

Urodził się w roku 1863 w Glasgow, w Szkocji. Był robotnikiem, giserem, pracował na fabryce w New Castle. Tak prosty robotnik, proletarjusz, stał się jednym z najwybitniejszych polityków świata. W ostatnich latach swego życia był, jak wiadomo, przewodniczącym międzynarodowej konferencji rozbrojeniowej. Wybitni politycy i generałowie całego świata obradowali pod przewodnictwem robotnika - metalowca. A więc jeszcze jeden fakt, pokazujący, ile talentów tkwi w masach robotniczych. Przypomina się stary Bebel (tokarz), obecny premjer duński Stauning (cygarnik) i inni.

Henderson w młodości swej był **liberałem** — wiemy już, że wówczas Partji Pracy jeszcze nie było. Z ramienia liberałów piastuje stanowiska samorządowe w Darlington i New Castle, jednocześnie jest sekretarzem miejscowym związku zawodowego.

W r. 1903 następuje **zerwanie** z liberałami. Osobiste życie Hendersona odzwierciadla rozwój całości ruchu. W tym roku Henderson zostaje wybrany do parlamentu w walce z obu partjami burżuazyjnemi. Charakterystyczne dla psychologji angielskiego ruchu, że Henderson był bardzo czynnym członkiem związku metodystów i występował nawet jako kaznodzieja.

W r. 1906 Henderson zostaje wybrany do parlamentu ponownie. A gdy głośny wódz angielskiego socjalizmu Keir Hardie ustępuje ze stanowiska przewodniczącego partji, Henderson zajmuje jego miejsce (1908). Tak Henderson staje się jednym z wodzów partji.

Wybucha wojna światowa. W partji — rzecz zrozumiała wobec jej pochodzenia i dziejów — powstają różne prądy. Henderson nie należy do kierunku antywojennego. W r. 1915 otrzymuje w gabinecie koalicyjnym tekę oświaty, później w gabinecie Lloyda George'a otrzymuje stanowisko ministra bez teki.

W r. 1917 po rosyjskiej rewolucji lutowej Henderson jedzie do Rosji i chce wpłynąć na socjalistów rosyjskich w duchu dalszego prowadzenia wojny. Tu jednakowoż — po części wraz z całą partją! - przechodzi dalszą ewolucję — w duchu **pokoju i internacjonalizmu.**

Od tej chwili Henderson staje się jednym z międzynarodowych wodzów **walki o pokój i rozbrojenie.** W tymże roku 1917 probuje organizować międzynarodową socjalistyczną konferencję w Sztokholmie.

Próba się nie udała. Henderson zrywa stanowczo z polityką wojenną. Podaje się do dymisji. W r. 1918 przepada przy wyborach, przeprowadzanych w atmosferze szowinizmu, zostaje jednak wybrany przy wyborach uzupełniających.

Wojna się kończy. Czad nastrojów wojennych pierzcha, skutki wojny pozostają. Partja Pracy odnosi wielkie zwycięstwo. W r. 1924 w gabinecie Macdonalda Henderson obejmuje tekę ministra spraw wewnętrznych. W drugim gabinecie Macdonalda (1929) obejmuje tekę ministra spraw zagranicznych. Jak wiadomo, ten gabinet socjalistyczny też nie miał robotniczej większości (289 na ogólną liczbę 615), ale Henderson rozwinął niezwykle energiczną akcję na terenie zagranicznym i tu odniósł szereg niewątpliwych zwycięstw.

Następuje **rozłam** w Partji, a właściwie zdrada Macdonalda i jego grupy. Henderson, który przebył — jak widzieliśmy — wielką ewolucję ideologiczną, **bynajmniej nie poszedł z rozłamowcami.** Stanął na czele Partji, jako jej uznany wódz. Przy wyborach z r. 1931 Partja otrzymała tylko 52 mandaty — ale to było niepowodzenie chwilowe — dziś Partja znów ogromnie się podniosła na siłach i szykuje się do wyborów. Nikt inny, jak Henderson stworzył doskonały organizacyjny aparat partyjny. Nawet angielski komunista Rotstein, pisząc z przekąsem o Hendersonie, przyznaje, że to był **„wspaniały organizator"**.

W ostatnich latach życia Henderson poświęcił swą energję przedewszystkiem **pokojowi i rozbrojeniu.** Jako przewodniczący konferencji rozbrojeniowej, dokonywał cudów energji. Czy nie przeceniał znaczenia tej konferencji, — dziś, w dobie faszyzmu? Bardzo możliwe. Głęboki idealizm, zaczerpnięty także ze źródeł religijnych, może utrudniał mu analizę wszystkich realnych interesów klasowych. Swoiste pochodzenie ideologji Partji Pracy ujawniło się także tutaj. Pamiętajmy, nawet program 1928 (Partji Pracy) więcej wierzy w „miłość" między ludźmi, niż w walkę bezwzględną.

Wszystkich terenów pracy Hendersona nie wyliczymy — zbrakłoby miejsca. Podkreślimy jeszcze tylko pracę w Międzynarodówce Socjalistycznej — wszak Partja Pracy stanowiła około **połowy** wszystkich członków Międzynarodówki.

Zmarł ruchowi robotniczemu wierny i szczery działacz, pełen talentu i niezłomnej energji. Przebył **ewolucję** wielką—wraz z całą Partją Pracy. We wszystkich atoli etapach swego rozwoju i pracy oddawał wszystko swej partji, socjalizmowi, ruchowi robotniczemu, walce o pokój.

Robotnik z pochodzenia, metalowiec, swem życiem, zasługami, talentem, pracą pokazał, czem może i powinien być proletarjusz w społeczeństwie.

Wieść o zgonie jednego z przewódców Międzynarodówki znajdzie bolesne echo także w szeregach polskich robotników. Rozumieją oni dobrze, czem stała się dziś Partja Pracy — w tak krótkim czasie — w całości ruchu proletarjackiego.

Cześć Jego pamięci!

KAZIMIERZ CZAPIŃSKI.

Henderson nie dowiedział się o wybuchu wojny włosko-abisyńskiej

Prasa angielska poświęca obszerne sprawozdania pośmiertne Arturowi Hendersonowi. Stan jego zdrowia w ciągu ostatnich tygodni tak się pogorszył, iż niemógł nawet czytać gazet. Chcąc uniknąć wzruszeń, które mogłyby przyśpieszyć katastrofę, otoczenie nie informowało go o ostatnich wydarzeniach na terenie międzynarodowym. Henderson umarł, nie wiedząc o wybuchu wojny włosko - abisyńskiej, zachowując do ostatniej chwili wiarę w dzieło konferencji rozbrojeniowej, z którą tak ściśle były związane ostatnie lata jego życia.

KONDOLENCJE RZĄDU POLSKIEGO.

W dniu wczorajszym wystosowane zostały przez Rząd polski depesze kondolencyjne do Ligi Narodów i Rządu Wielkiej Brytanji z powodu zgonu przewodniczącego konferencji rozbrojeniowej b. min. spraw zagranicznych w Anglji Artura Hendersona.

Łódź - twórcy szkoły powszechnej

Uczczenie pamięci tow. Stefana Kopcińskiego

W sobotę władze szkolne uczciły pamięć twórcy powszechnego nauczania w Łodzi, naszego nieodżałowanego tow. senatora Stefana Kopcińskiego.

Na uroczystość przybyli z ramienia rady szkolnej dr. Skalski, z ramienia władz szkolnych inspektor Dobrowolski, naczelny lekarz szkół powszechnych, dr. Gutentag opiekunowie oraz rodzice dzieci, uczęszczających do szkoły przy ul. Franciszkańskiej 28.

Przemówienie wygłosił insp. Dobrowolski, który podkreślił wielką wagę powszechnego nauczania które wypływa na podniesienie poziomu społeczeństwa. **Łódź może być dumną, że pierwsza z miast w Polsce wprowadziła powszechność nauczania. Była to zasługa ławnika wydziału oświaty i kultury dr. Kopcińskiego,** który, nie bacząc na poważne przeszkody—doprowadził do tego, iż w ciągu jednego roku wszystkie dzieci w wieku od 8 do 14 lat znalazły się w murach szkolnych.

Była to ciężka i mozolna praca. Łódź nie miała gmachów szkolnych, dzieci musiały uczęszczać do prowizorycznych lokali. Ale dr. Kopciński zainicjował wówczas budowę szeregu gmachów szkolnych w Łodzi kładąc podwaliny pod wielkie dzieło społeczne. — Łódź i dziś przoduje pod względem powszechności nauczania w całej Polsce. **Jest to jedyne miasto, w którem ani jedno dziecko nie pozostaje poza murami szkolnemi.**

Zkolei nauczyciel Galiński streścił życiorys tow. dr. Stefana Kopcińskiego, poczem wmurowana została tablica z napisem: **„Szkoła powszechna Nr. 28 im. dr. Stefana Kopcińskiego".**

W uroczystości wzięła udział rodzina zmarłego Towarzysza.

Miesiąc propagandy klas. Zw. zawodowych

Akcja w stolicy

Poczynając od poniedziałku 7 b. m. dwa razy w tygodniu wyjeżdżają na ulice Warszawy autobusy propagandowe, objeżdżające dzielnice robotnicze. Autobusy te zapełniają członkowie związków, którzy nawołują do wstępowania do organizacyj klasowych. Autobusy budzą uwagę, wywołują zainteresowanie i nawet podniecenie wśród robotników. Z autobusów rzucane są ulotki, wzywające do masowego udziału w zebraniach i wiecach niedzielnych.

Niezależnie od autobusów po ulicach Warszawy krążą w dzielnicach robotniczych grupy po kilkunastu robotników z czerwonemi sztandarami i transparentami, nawołującemi do organizowania się w klasowych związkach.

Dotychczas odbyły się cztery wiece: 13 października w podwórzu domu pod nr. 44 na Wolskiej, oraz na Pradze w podwórzu przy ul. Szerokiej 22 i w ubiegłą niedzielę, 20 października, w sali przy ul. Białołęckiej 51 na Nowem Brudnie i na ul. Pruszkowskiej na Rakowcu.

Wiece z dnia 20 października odbyły się o godz. 11 przed południem. Na ul. Białołęckiej zgromadziło się conajmniej 500 uczestników i wypełniło salę kina „Klub". Przemawiali, słuchani z uwagą i oklaskiwani towarzysze: Zdanowski, Nowicki, Waczkowska, Rubiński, Kurczys i Kruk. Na placu przy ul. Pruszkowskiej na Rakowcu zebrało się ponad 200 osób. Przemawiali tt.: Fotek, Ferszt i Grodzicki.

Tegoż dnia odbyło się tłumne zebranie robotników przemysłu skórzanego, które zgromadziło około 1.500 osób. Zebranie odbyło się w sali kina „Fama". Również 20 b. m. odbyło się liczące ponad 1.000 osób zebranie robotników żydowskich w sali kina „Scala".

W najbliższą niedzielę, 27-go października, odbędą się masowe zgromadzenia na Żoliborzu w sali kina „Świat" przy ul. Suzina i na Wareckiej 7 w podwórzu dla dzielnic Powiśla, Czerniakowa i Stare Miasto.

W niedzielę zaś, 3 listopada r. b. odbędzie się publiczne zgromadzenie w sali Kina „Colosseum", mieszczącego ok. 3.500 osób.

Wszystkie organizacje warszawskie prowadzą nieustanną i energiczną agitację na fabrykach i w warsztatach, rozdając ulotki Komisji Centralnej i wydawane przez związki wydawnictwa agitacyjne.

Akcja propagandy w Warszawie jest w pełni rozwoju.

Po zgonie Czesława Kossobudzkiego

Składam najserdeczniejsze podziękowanie wszystkim, którzy okazali mi tyle dowodów szczerego współczucia z powodu zgonu Męża mego ś. p. Czesława Kossobudzkiego.

W Poznaniu Towarzyszom partyjnym oraz tow. Rusinkowi za przemówienie i odprowadzenie zwłok ze sztandarami.

W Wiśle p. kierownikowi szkoły powszechnej Cieślarowi za przemówienie, oraz zespołowi dzieci pod przewodnictwem p. Drozda, za wykonanie pieśni nad grobem. Tow. Piotrowskiemu i tow. Regerowi za serdeczne słowa pożegnania. Członkom Towarzystwa „Siła" za liczne przybycie z orkiestrą i sztandarami, oraz tym wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę memu ukochanemu Mężowi.

Marja Kossobudzka.

Proces o mord na min. Pierackiem przy drzwiach zamkniętych?

Lwowskie „Diło" donosi, że proces o zamordowanie min. Pierackiego odbędzie się **przy drzwiach zamkniętych** bez udziału przedstawicieli prasy. „Diło" dalej twierdzi, że z przebiegu rozprawy wydawane będą tylko półoficjalne komunikaty. W związku z temi pogłoskami — informuje dziennik ukraiński — wyjechała do Warszawy delegacja celem zwrócenia się do sądu z prośbą o odwołanie tego zarządzenia.

Przegląd prasy

Pułkownicy przeciw pełnomocnictwom

PUŁKOWNICY PRZECIW PEŁNOMOCNICTWOM.

Pułkownicy byli dotąd najgorliwszymi zwolennikami pełnomocnictw, na podstawie których rząd może rządzić bez Sejmu.

Ale zmieniają się czasy, zmieniają się ludzie. Dziś pułkownicy nie mają już takiego wpływu, jaki mieli dotąd na rząd, — to też już nie są tak gorliwymi zwolennikami bezwzględnych pełnomocnictw Ba, stają się nawet w pewnym stopniu obrońcami praw parlamentu... bo spodziewają się, że wyzyskają tam swe wpływy na swoją korzyść.

Oto „Gazeta Polska" staje dziś w obronie zasad, które dotąd zwalczała, jako „partyjnictwo". Pisze mianowicie, że „przekazywanie rządowi władzy ustawodawczej jest... **posunięciem w zasadzie nie pożądanem**".

„ wystąpienie rządu premjera Kościałkowskiego o pełnomocnictwa, zachodzi w sytuacji specjalnie delikatnej. Parlament powołany na zasadach nowej konstytucji ma rozpocząć swoje działanie od rezygnacji z zakresu uprawnień przez tę konstytucję izbom właśnie zastrzeżonego".

Maluczko, a doczekamy się, że organ pułkowników nawoływać będzie do demonstracji ulicznych w obronie pogwałconych praw Sejmu i przeciw pełnomocnictwom.

Charakterystyczne, że i „Czas" i „Słowo", o czem już donosiliśmy też domagają się ograniczenia pełnomocnictw.

KADRYL.

Rząd, widząc odosobnienie „sanacji", które się ujawniło w wyniku wyborów, mów i o zaufaniu społeczeństwa. Na ten temat pisze „Goniec":

„Chęć liczenia się i respektowania zbyt wielkiej ilości różnorakich, a często sprzecznych ze sobą względów, stwarza takie mnóstwo hamulców, że wkońcu zdecydowane działanie staje się niemożliwością. Dotyczy to zarówno polityki wewnętrznej, jak i zagranicznej—budżetowej, jak i gospodarczej,—społecznej i finansowej. Najgorszem wyjściem byłoby najpierw robić dwa kroki naprzód na drodze praworządności ad usum plebis (dla poklasku tłumu) i później trzy kroki w tył po szlaku pułkownikowskim, raz w prawo, to znowu w lewo, dziś czerwono, jutro biało, kadryl zamiast rządzenia.

Trzeba się zdecydować. Kto zechce w jednym bukiecie gabinetowym połączyć wszystkie kwiaty cnoty i grzechu, ten zamiast zadowolić wszystkich, rychło wszystkim stanąć może kością w gardle".

S-EK.

Na froncie gospodarczym

Z kraju

WĘGIEL. Produkcja węgla kamiennego była we wrześniu większa niż w sierpniu o 8,94 proc. (produkcja dzienna — o 13,3 proc.) i wyniosła 2,509.9 tys. tonn. Zbyt wewnętrzny wzrósł o 21,65 proc. i wyniósł 1.562,6 tys. tonn, eksport spadł o 2,5 proc. (790,1 tys. tonn). Zapasy nieco mniejsze — 1.471,3 tys. tonn.

PORT RYBACKI powstać ma w Wielkiej Wsi. Wbrew informacjom prasy nie ma być to bynajmniej port handlowy. Conajwyżej może mieć dodatkowe znaczenie sportowe.

Polska flotyla rybacka zyskała w r. 1934 — 25 nowych kutrów motorowych i liczyła ich na 1 stycznia r. b. 150 (motorowych) o mocy 3.149 koni mech. W r. b. nabyto dalsze kutry, m. in. w m. b. — 3. Połów przybrzeżny przyniósł we wrześniu 260.300 kg. ryby (188.332 zł.).

BEZROBOCIE ZACZYNA WZRASTAĆ

Według ostatnich sprawozdań liczba bezrobotnych zarejestrowanych w całym kraju w dniu 15 b. m. wynosiła ogółem 260.022, wykazując wzrost bezrobocia w okresie 2-tygodniowym o 2.472 osób.

Liczba bezrobotnych w Warszawie wraz z okręgiem wynosiła 21.582 osób t. j. o 1.090 osób więcej, niż wpoczątkach bieżącego miesiąca. Liczba bezrobotnych w Łodzi wraz z okręgiem wzrosła w okresie tygodniowym o 1.090 osób i wynosiła 26.429 osób. Liczba bezrobotnych na Górnym Śląsku wynosiła 90.332 osób, wykazując spadek bezrobocia o 4.538 osób.

Według danych biur pośrednictwa Funduszu Pracy minimalny stan bezrobocia w roku bież. zanotowano na dzień 1 września b. r. i wyrażał się liczbą 248.053 bezrobotnych. Maksymalny stan zatrudnienia na robotach prowadzonych przy pomocy finansowej Funduszu Pracy przypadł również na 1 września i wynosił 139.979 zatrudnionych robotników.

Ze świata

SKĄD ONI TO WIEDZĄ? Na marginesie wizyty amerykańskiego ministra Skarbu Morgenthau'a w Paryżu twierdzą, iż Stany Zjednoczone liczą się z możliwością „wytworzenia się w ciągu 6 miesięcy lub roku warunków pomyślnych" dla stabilizacji walut. Czyżby istotnie? Z drugiej strony koła amerykańskie są zdania, że na razie inicjatywa stabilizacji nie da rezultatów. Za parę miesięcy! Jak dobrze pójdzie!...

POD PANOWANIEM DEFLACJI. Wpływy podatkowe we Francji we wrześniu były o 523 milj. niższe od preliminowanych (2½ miljarda franków). Przez pewne trzy kwartały wynosiły 20 miljardów fr., t. j. o 3 i pół miljarda mniej niż preliminowano.

Cóż dziwnego! Życie gospodarcze nie wykazuje poprawy. Bezrobocie jest o 55 tys. wyższe niż przed rokiem (koniec września — 377 tys.).

Testament Sienkiewicza

Testament Henryka Sienkiewicza, znaleziony w Oblęgorku pow. kieleckiego i zgłoszony swojego czasu u prezesa Sądu Okręgowego w Kielcach, po załatwieniu wszelkich formalności, został przesłany do notarjusza Henryka Colonna Walewskiego w Kielcach—celem przechowania.

Testament ten nie posiada mocy prawnej, gdyż nie jest to ostatnia wola pisarza i obecnie ma tylko wartość historyczną. Pisany jest przez Henryka Sienkiewicza od początku do końca własnoręcznie i zaopatrzony jest jego podpisem.

Nowy dyrektór Ubezpieczalni w Sosnowcu

Roman Cholewicki, jeden z nowych senatorów, mianowany został dyrektorem Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu. (PID)

Niszczenie Tatr

Kolejka na Kasprowy

Ostatnio nawet p. Matuszewski z oburzeniem napisał w „Gazecie Polskiej", że wydawanie miljonów na tę kretyńską kolejkę tatrzańską na Kasprowy, gdy chłop żyje w nędzy i pańszczyźnie ,— jest skandalem!

Całe społeczeństwo protestuje. Państwowa Rada Ochrony Przyrody podaje się do dymisji. Wszystkie najpowajniejsze stowarzyzenia turystyczne i kulturalne podnoszą gromki protest.

Ale kolejka się buduje. Wycina się lasy, wysadza się w powietrze niezmiernie ciekawy objekt przyrody — Myślenickie Turnie. Przy tem wysadzaniu giną ludzie, robotnicy.

Ale kolejka się buduje. Protestują nawet „sanacyjne" pisma. Słyszeliśmy, że nawet niektórzy ministrowie są przeciw kolejce.

Ale kolejkę się buduje, bo rozstrzyga **protekcja, —** ta najwyższa protekcja, która drwi ze wszystkich.

Tatry polskie są **małe,** bardzo małe. Dolina Rybiego, w której znajduje się Morskie Oko, jest już przecięta szosą, jest już w dużej mierze zniszczona. Pozostają właściwie tylko dwie wielkie **granitowe** doliny bez szerokich jezdnych dróg, — to Hala Gąsienicowa i Pięć Stawów. Nad Halą teraz będzie piętrzyć się na Kasprowym końcowa stacja kolejki z hotelem.

A wiadomo przytem, że z kolejką wiążą się **dalsze plany** — nietylko hotelu na Kasprowym, lecz zabudowania Hali Gąsienicowej — hotelami, pensjonatami, sanatorjami . I wówczas nastąpi **koniec Tatr** polskich.

Przeraża poprostu ta blaga, to **zakłamanie** się ludzi. Tyle gada się w uorczystych chwilach w głupio - „podniosłym" tonie o Podhalu ,jako źródle natchnienia w muzyce, w poezji, — o Sabale i Obrochcie, o Tetmajerze i Nowickim. Ale gdy przyjdzie do czynu — **niszczy się** Tatry bez opamiętania, bez liczenia się ze społeczeństwem.

Korespondent „Głosu Narodu" tak opisuje budowanie kolejki:

„Kamienie, strącane z góry, niszczą drzewa. Na ironję zakrawa fakt taki, że w miejscu, gdzie w lesie umieszczono beczki z benzyną, zawieszono na drzewie tablicę z napisem: „Rezerwat. Wolno poruszać się tylko po wytrasowanej drodze! Kierownictwo budowy kolei linowej". Na szczycie Myślenickich Turni wykopano na przestrzeni około 1000 metrów kwadratowych wielką platformę. Stanął na niej kamienny budynek stacyjny, okolony wieńcem baraków, składów z materjałami budowlanemi, maszynami itd. Całość wywiera przygnębiające wrażenie spustoszenia i chaotycznej dewastacji. Nie ostała się kosodrzewina ani limba i nie oszczędzono lasu świerkowego u jego górnej granicy" i t. d.

I niema na to sposobu w dzisiejszej Polsce. Jest to cząstka systemu. Głos społeczeństwa nie ma znaczenia. **Buduje protega!**

Klasa robotnicza dziś tylko wyjątkowo — przy pomocy swych organizacyj sportowych i kulturalnych — dostaje się w Tatry na wycieczki i sporty. Ale ona to kiedyś będzie grała rolę w Tatrach! Tymczasem atoli niszczy się wartości takie, które nie wrócą!

Niszczy się tak kochane przez społeczeństwo Tatry. Ale głos protestu jest zbyt słaby, bo ludzie są zależni i poprostu **boją się.**

Boją się, bo — najwyższa **protega buduje!!**

K. CZAPIŃSKI.

P. S. Ukazał się właśnie niezmiernie ciekawy Nr. 4 „Biuletynu Informacyjnego", wydawanego przez biuro Delegata do spraw ochrony przyrody. Zawiera mnóstwo bardzo pouczających fotografij, dokonanych na oszpeconym obecnie Kasprowym, a zarazem — szereg bardzo ważnych dokumentów w tejże sprawie.

Dyktatura finansowa Schachta

Uchwalona ostatnio ustawa o bankach państwowych oddaje w ręce ministra gospodarki p. Schachta **dyktatorską niemal władzę nad bankami, zaliczonemi do kategorji państwowych.**

W komunikacie urzędowym podkreślono konieczność wydania zarządzeń, **celem umożliwienia rządowi ingerencji w sprawy tych instytucyj finansowych.**

Chodzi tu o mobilizację źródeł finansowych na „rozwijanie programu pracy" (i zbrojenia).

Górnicy-bohaterzy

Trwający jeszcze w trzech szybach jednej z kopalń walijskich bierny strajk górników pod ziemią został wczoraj popołudniu zlikwidowany. Ostatnich 300 górników opuściło szyby i wyjechało na powierzchnię po 8 dniach pobytu w podziemiach.

Górnicy, którzy uważani są w Walji zabohaterów, odwiezieni zostali samochodami do swych domów, a korowód ten poprzedzała orkiestra, grająca narodowe motywy walijskie i „Międzynarodówkę".

Górnicy odstąpili od strajku naskutek zobowiązania właścicieli kopalń, iż nie zostaną oni wydaleni, a górnicy nie należący do związku zawodowego nie będą zatrudniani. (PAT).

Czyżby znowu zmiany w Ubezpieczalni krakowskiej?

Od czasów kiedy „sanacja" zaczęła „sanować" Kasy Chorych, przemianowując je na Ubezpieczalnie, jesteśmy świadkami ciągłych zmian. Zmienia się system oczywiście na coraz gorszy; zmieniają się osoby. Ostatnio zmiany objęły teren personalny.

W Krakowie krążą pogłoski, że już w najbliższym czasie nastąpią pewne przesunięcia natury personalnej. Podobno nastąpić ma zmiana na stanowisku lekarza naczelnego, które jak wiadomo po dr. Bobrowskim, powołanym na senatora, objął dr. Ryszard Kunicki. Ledwo przyszedł już ma odejść. Na kandydata upatrzony jest jeden z „zasłużonych" w obozie „sanacyjnym". Kwalifikacje, nawet na takiem stanowisku nie odgrywają roli. Grunt protekcja.

Tak samo mówią o zmianie dyrektora Ubezpieczalni. Naturalnie, że kandydatów nie brak. Nawet ścisk duży i coraz większy.

Fundusz Pracy

jako pracodawca

Wszędzie, gdzie tylko „Fundusz Pracy" prowadzi tak zwane roboty publiczne, tam dochodzi do konfliktów pomiędzy kierownictwem robót a robotnikami. Tak było na Śląsku Cieszyńskim przy regulacji rzek, na Górnym Śląsku przy budowie kolei i szos, w Zagłębiu Dąbrowskiem przy regulacji Przemszy, ostatnio wybuchł w Mysłowicach strajk robotników budowlanych, zatrudnionych przez F. P. Zastrejkowali wszyscy murarze i robotnicy, zatrudnieni przy budowie trzech bloków mieszkalnych z powodu niestosowania się F. P. do taryfy zarobkowej. Pozatem skarżą się robotnicy na brak budki podczas niepogody, na nietrzymanie się czasu pracy itd.

Sposoby odnoszenia się kierownictwa instytucyj, powołanej rzekomo do ulżenia bezrobocia i t. d., do robotników zaczynają przybierać charakter, domagający się zasadniczej rewizji.

Jak donoszą z Mysłowic, Fundusz Pracy zwolnił wszystkich robotników, pracujacych przy budowie bloków mieszkalnych w Mysłowicach. Dotyczy to około 150 robotników, na miejsce których mają być przyjęci podobno kwalifikowani murarze. A więc dotychczas obchodził się Fundusz Pracy bez wykwalifikowanych murarzy, płacąc robotnikom minimalne płace. Gdy robotnicy zażądali podwyżki płac i zastrajkowali, zostali zwolnieni. Tak postępuje wobec robotników Fundusz Pracy!

Stosunki na kopalni „Helena"

w Niwce

(Kor. własna).

Gdyby zainteresował się ktoś kopalnią „Helena" w Niwce i gdyby wejrzał w panujące na niej stosunki, przekonałby się, że dola zatrudnionych tam robotników jest istną katorgą.

Ci „biali murzyni" są tak wyzyskiwani, jak bodaj na żadnej kopalni w Zagłębiu Dąbrowskiem. Nietylko, że zarobki ich są nieodpowiednie, ale praca ich jest do tego stopnia wyżyłowana, że nawet ludzie młodzi podołać jej nie mogą. Zmęczonych nadludzkiem wysiłkiem, po przepracowaniu więcej niż ośmiu godzin na dobę (gdyż ośmiogodzinnego dnia pracy tam niema), czeka jeszcze męczarnia wydostania się na powierzchnię szybem po drabinach, gdyż winda parowa, wyciągająca wózki z węglem, jest nieodpowiednia, a dzierżawca Rechnic nie poto wydzierżawił kopalnię od Syndykatu masy upadłości, żeby robił jakieś udogodnienia dla robotników, lecz poto, by w jaknajtańszy sposób kopalnię tę wyeksploatować, zarabiając setki tysięcy złotych.

Goniąc ostatkiem sił, każdy robotnik musi piąć się po drabinach, od których spracowane ręce i nogi mdleją i oddech w piersiach zatyka.

Pod ziemią jest praca niedowytrzymania. W miejscu, gdzie ma być zatrudnionych co najmniej dwuch robotników, pracę tę musi wykonywać jeden — i niewolno mu się upomnieć o pomoc, lub o ludzkie traktowanie, bo z miejsca zostałby wyrzucony z pracy. Takiego wyzysku, jak twierdzą sami robotnicy, na tej kopalni nigdy nie było; dopiero został wprowadzony przez zachłannego dzierżawcę Rechnica, który chce kosztem wyzysku robotników, powiększyć swoje kapitały. Za małe przewinienie stosuje różnego rodzaju kary, jak: bezpłatne urlopy, kasowanie wózków, o ile nie są naładowane czubato, co przynosi niemałe korzyści dzierżawcy, gdyż robotnicy grosza za nie nie otrzymają.

Są i tacy robotnicy, którzy zmuszeni są wykonywać w pracy dwie funkcje: maszyniści przy pompach wodnych pod szybem, obowiązani są jeszcze do zapychania wózków na klatkę; maszyniści w kołowrotach wyciągowych zmuszani są do wypinania wózków ładownych, zapinania próżnych i odpychania ich, tak, że ludzie ci nie mają czasu w ciągu dnia zjeść kawałka chleba.

Takie stosunki w pracy są niemożliwe do wytrzymania.

Czas by był, by robotnicy „Niwki" nareszcie zrozumieli, iż siła ich jest tylko w potężnej organizacji, z którą dzierżawca musiałby się liczyć.

Wielki wiec robotniczy

w Rzeszowie

W niedzielę, dnia 13 października b. r. o godz. 4-ej po południu w dużej sali Domu Ludowego przy ul. Tannenbauma odbył się wielki wiec robotniczy w którym wzięło udział z górą 2 tysiące osób. Sala przed 4-tą była wypełniona po brzegi, taksamo galerja i westibul. Dużo osób, nie mogąc się dostać na salę, odeszło.

Zgromadzenie to urządzone było na mocy uchwały Konferencji Komitetu P. P. S. i Klasowych Związków Zawodowych a to: kolejarzy, krawców, handlowców, robotn. szczotkarskich i Poale-Sjon. Zagaił t. Mirek. Do prezydjum wybrani byli: z P. P. S. t. Zwoliński, z kolejarzy t. Buczyński, z krawców t. Lew, z handlowców: t. Gross, z Poale - Sjonu t. Schächter. Świetne, trwające 2 godziny a przerywane rzęsistemi oklaskami przemówienie wygłosił t. Adam Ciołkosz z Tarnowa.

Olbrzymi ten wiec uczynił kolosalne wrażenie w mieście. Wszędzie mówią, że takiego zgromadzenia robotniczego Rzeszów od lat nie widział. Wyczuć się dało, że robotnicy rzeszowscy mają już dość dobroci „sanacyjnej".

Tajemnice starożytnych Mayów

Pomimo nieskończonych poszukiwań i prac, wiele języków starożytności, utrwalonych pismem, pozostało nieodcyfrwane. Wspaniała kultura Etrusków, żyjących pod bokiem Rzymian, która wydała do dziś dnia podziwiane dzieła sztuki, wciąż pozostaje dla nas zagadką. Również takąż zagadką są dzieje wielkiego narodu Mayów, który stworzył potężne państwo, obejmujące dzisiejszy Meksyk, Yukatan i Guatemalę. Państwo to rozpadło się pod uderzeniem konkwistadorów hiszpańskich, w XVI wieku, a tylko ruiny wspaniałych gmachów i świątyń, pokrytych napisami świadczą o potędze i kulturze ich twórców. Niestety historja tego narodu jest nam zupełnie nieznaną, a liczne napisy czekają na historyków. Wielką tedy sensacją była wiadomość, która się ostatnio ukazała w prasie za oceanem, jakoby profesor amerykański Wiliam Gates w Baltimore znalazł przypadkowo książeczkę rachunkową jakiegoś kupca hiszpańskiego z końca XVI stulecia, w której równoległe z pismem Maya znaidują się zapiski w języku hiszpańskim, co pozwoli na powolne odcyfrowywanie niezrozumiałych znaków oczywiście jeżeli okaże się, że znaki znajdujące się w książeczce Hiszpana odpowiadają zankom Maya, wyrytym na grobach i świątyniach. Mimowoli tedy nasuwa się analogia z odkryciem dokonanem przez wielkiego Championa, który będąc w Egipcie wraz z Napoleonem, pierwszy odczytał dziwaczne znaki, zwane hieroglifami i po 20-stu blisko wiekach odsłonił współczesnym w śnie wiecznym pogrążone tajemnice starej cywilizacji egipskiej.

Wiadomości Sportowe

Turystyka

DALSZE PRZYGODY dr. JAROSZA NA WYSPIE KOŚCIUSZKI. Z początkiem października polski podróżnik, dr. Stefan Jarosz, po zdobyciu najwyższego szczytu na wyspie Kościuszki, Mount Francis, odbył w małej łodzi drogę wzdłuż zachodnich jej brzegów. Wiosłując 20 godzin bez przerwy w dzień i w nocy, dotarł z Shakan do maje zatoki Pole Auchorage, gdzie zatrzymał się, by dokończyć tam swych badań i wykonać zdjęcia filmowe. Ta część wyspy, bokiem odsłonięta od strony Oceanu Spokojnego, obfituje w piękne widoki. Wspaniałe omszone drzewa porastają wysokie brzegi, o które uderzają fale oceanu, a ponieważ przeważnie występuje tu wapień, spotkać można fantastyczne formy brzegu.

Podczas zdjęć filmowych spotkała naszego podróżnika bardzo przykra przygoda. Morze było wzburzone, a fale, szczególnie przy wybrzeżu, które filmował, uderzały niejednokrotnie o łódź. W chwili, gdy przecierał obryzgany pianą morską objektyw aparatu filmowego, potężna grzywa fali tak gwałtownie przechyliła łódź, że błyskawicznie musiał chwycić wiosła, przyczem objektyw wypadł mu do wody w odległości około 100 metrów od brzegu. Sześć dni, dzień za dniem, gdy morze było spokojne, leżąc w łodzi, wypatrywał objektywu na dnie, głębokości 8 mtr. podczas odpływu. Wszelkie jednak próby wydobycia objektywu zawiodły, tembardziej, że po okresie pięknej pogody nastały deszcze. Po otrzymaniu nowego objektywu z Chicago, podróżnik nasz wyruszył w dalszą drogę, starając się przed okresm gwałtownych burz, które o tej porze roku zwykle szaleją na północnym Pacyfiku, opłynąć wyspę wzdłuż południowego brzegu.

Lotnictwo

RAID PODBIEGUNOWY NA 30.000 KLM. Znany lotnik sowiecki Mołokow, odznaczony za ratowanie rozbitków „Czeluskina" tytułem „bohatera Związku Sowieckiego" — ukończył obecnie wielki arktyczny raid lotniczy długości 30 tys. kilometrów, rozpoczęty ub. lata. Mołokow poraz pierwszy w historji lotnictwa przeleciał na ciężkim samolocie wzdłuż trasy: Moskwa — Jakuck, Góry Jabłonowe, Nogajewo, przylądek Schmidta morze Łaptiewa, wyspa Wrangla. Lotnik zbadał pozatem lody na północ od tej wyspy.

5500 KLM. W 34 GODZINY. Wodnopłatowiec amerykański przeleciał 5450 klm. w 34 godziny 50 m., ustalajac rekord światowy lotu wodnopłatowca bez zatrzymania się. Poprzedni rekordzista, Włoch Spoffani, przeleciał 4925 klm.

LOT AMERYKAŃSKI NAD BIEGUNEM. Znany lotnik i podróżnik, Hubert Wilkins, wyjechał do Magallanes, gdzie ma spotkać się z lotnikiem amerykańskim Ellsworthem, który zamierza w zimie dokonać lotu nad biegunem. Wilkins oświadczył, iż w marcu rozpocznie przygotowania do drugiej podróży w łodzi podwodnej do bieguna północnego.

Boks

NIEMCY WYCOFALI SIĘ Z PUHARU EUROPY ŚRODKOWEJ. Odwołanie meczu bokserskiego Polska — Czechosłowacja zakończyło nietylko drugą kadencję „Mitropacupu", ale wogóle — dziej tej konkurencji.

Przed kilku miesiącami z turnieju tego wycofali się austrjacy. Obecnie Niemiecki Zw. Bokserski postanowił wycofać się również, a wreszcie i Czechosłowacka Unja Bokserska zdecydowała zrezygnować z dalszego uczestnictwa.

Wobec tego Mitropacup przestał istnieć.

WALKOVERU ZA MECZ ZE SKO-

VALKOVERU ZA MECZ ZE SKODĄ. Zarząd sekcji bokserskiej Polonii postanowił odwołać się do zarządu Pol. Zw. Bokserskiego w Poznaniu w sprawie decyzji zarządu okręgu warszawskiego, który unieważnił zawody Polonia — Skoda i naznaczył nową rozgrywkę. Polonia w swem odwołaniu domaga się valkoveru na swoją korzyść, dowodząc, że Skoda, której zawodnicy spóźnili się do wagi, przekroczyła wyraźnie przepisy.

HULBERT FOOTNER 91

Niebezpieczny ładunek

Z upow. autora przełożyła Wacława Komarnicka

Następnego ranka w prasie rozszalała się burza. Z punktu widzenia reporterskiego, historja nasza zawierała wszystkie sensacje: był tu zamordowany miljoner, skradzione brylanty, młodzi kochankowie, dziedziczący miljony, nawet, pogłoski o niezwykłej sile psychicznej mordercy.

Znajdą się zawsze tacy, którzy czyhają tylko na sposobność, aby pognębić ulubieńców publiczności: niektóre dzienniki folgowały więc sobie, wskazując, że długie pasmo sukcesów Mme Storey urwało się wreszcie. Horacy Laghet zaangażował ją, aby uchroniła go od spiskowców, jej zaś nie udało się tego dokonać.

Tego już nie mogłam znieść. Nurtowało we mnie pragnienie, aby usiąść i napisać do gazet całą prawdę: jak moja pracodawczyni podjęła się tego zadania tylko pod pewnemi określonemi warunkami, jak Horacy Laghet łamał ustawicznie te warunki, jak przez swój własny upór uniemożliwił jej wszelki ratunek. Mme Storey nie pozwoliła mi jednak napisać tego listu. Niech te oskarżenia runą pod swoim własnym ciężarem, mówiła, wszystko wyjaśni się wkońcu.

Wszyscy pasażerowie jachtu stali się łatwym żerem ciekawości reporterów. Adela Holder i Frank Tanner z osobistych przyczyn niewiele mieli do powiedzenia; Emil i Celia byli oszołomieni tą nagłą sławą; tylko Sophie rozkoszowała się nią. Gadatliwość jej stanowiła dla reporterów prawdziwą żyłę złota.

Miriam ulokowaliśmy tak, aby reporterzy nie mogli jej niepokoić. Postanowiła, że nie zobaczy się już nigdy z Martinem i wytrwała w tem postanowieniu. Dopóki pozostawał w więzieniu, nie mógł rzecz naturalna, wywierać na nią swego piekielnego wpływu osobistego. Gdy zaś wreszcie rozpoczął się proces, żadna ze stron nie powołała Miriam na świadka — oskarżenie nie chciało, obrona zaś nie śmiała.

Martinowi w jakiś sposób udało się zaangażować najkosztowniejsze siły prawnicze w kraju. Mimo to jednak był przypuszczalnie mądrzejszy od wszystkich swych obrońców. Kierował po mistrzowsku strategją własnej obrony. Sam zeznawał cudownie. Był opanowany, dowcipny i napozór przejrzysty, jak kryształ. Prokurator nie zdołał przyłapać go na żadnem poważniejszem uchybieniu.

W owe dni, gdy siedział na ławie oskarżonych, salę sądową oblegały tysiące kobiet. Mówiono, że dostawał codziennie kosze listów.

Z drugiej jednak strony oskarżenie nie próżnowało. Sekcja wykazała, że system nerwowy Horacego został sparaliżowany przez zastrzyk kurary. Zaangażowano nurków do zwiedzenia wraku **Pirata** i zdjęcia, dokonane pod wodą, ustaliły, że jacht zniszczyła bomba, podłożona od wewnątrz. Rozumie się, z początku Martin zamierzał wysadzić statek w powietrze w jakimś obcym porcie, nie zaś w pobliżu rodzinnego miasta.

Mme Storey wyjechała pośpiesznie do Holandji, gdzie przy pomocy Monsieur Joannot'a udało jej się otworzyć jaknajdokładniej wszystkie posunięcia Martina. Niezależnie od uzyskania niezbitych dowodów, że kupował brylanty, mogła też stwierdzić, że Martin kupił składaną łódź, zgromadził materjały, niezbędne do wykonania bomby i odwiedził słynnego znachora, leczącego ziołami, u którego mógł nabyć kurarę. Znachor znikł.

Gdy proces się rozpoczął, Adrjan odzyskał już spokój i zeznawał chętnie. Nie ulegało wątpliwości, że jest niezrównoważonym neurastennikiem i tragiczna jego historja bardzo pogorszyła szanse Martina.

Uznano, że Martin jest winien morderstwa. Potem jeden z sędziów wyznał, że na decyzji zarówno jego, jak i jego kolegów najsilniej zaważył fakt, iż Miriam usiłowała ostrzec Horacego przed spiskiem na jego życie, chociaż bezpośrednich dowodów prawdziwości tego faktu sądowi nie przedstawiono. Jeżeli to jednak nie była prawda, to czemuż obrona nie powołała Miriam na świadka? Takie pytanie zadawali sobie sędziowie. W ten sposób Miriam, choć nieobecna na sali, skazała Martina na śmierć.

(Dokończenie nastąpi).

Na froncie walk robotniczych

Eksperymenty komiczne kacyków magistrackich we Lwowie

zmuszają pracowników gminnych do strajku

(Kor. własna).

Przez dwa dni panowało wśród pracowników Mijskiej Kolei Elektrycznej we Lwowie wielkie wzburzenie, które ostatecznie doprowadziło do wybuchu strajku w poszczególnych oddziałach.

Strajk był wywołany przez eksperymenty nowego dyrektora inż. Rusina i jego najbliższych pomocników. Inż. Rusin przetransplatowany na swoje stanowisko aż z Białegostoku, wychodzi z coraz to nowemi pomysłami, które psują dobry stosunek do przedsiębiorstwa, gdyż godzą w interesy pracowników i stwarzają nerwową, podniecona atmosferę. Te pomysły są często cofane, ale na dnie duszy zainteresowanych pozostawiają osad goryczy i ziarna niepokoju. Pracownicy gminni mają, co prawda, wiążącą obie strony umowę zbiorową, ale cóż to znaczy dla kacyka magistrackiego, chcącego dać dowody, że on także pracuje i nie bierze pieniędzy za darmo.

Dyrektor Miejskiej Kolei Elektrycznej wyszedł najpierw z „oszczędnościowym" pomysłem, ażeby wypłacać pracownikom zdołu, a nie jak dotychczas, zgóry. Gdyby ten pomysł został zrealizowany, oznaczałoby to faktyczną obniżkę płac o 10 proc. Kiedy pracownicy jednomyślnie oparli się temu projektowi, niezmordowany inż. Rusin wyszedł z nowym projektem do zarządu miasta o zredukowanie 280 pracowników. Kiedy i ta propozycja spaliła na panewce, chwycono się drobnych, ale dokuczliwych szykan, mających na celu wyprowadzanie ludzi z równowagi.

System szykan zaczęto stosować przedewszystkiem w warsztatach a prym w tej „robótce" wodził werkmistrz Pawłowicz, odnoszący się do pracowników w sposób niesłychanie brutalny i gburowaty. W warsztatach wprowadzono znaki kontrolne i za opór przeciwko przyjmowaniu tych znaków jednego pracownika wydalono z pracy a na kilku nałożono kary pieniężne.

Złośliwe szykany doprowadziły wkońcu do samorzutnego wybuchu strajku, który trwał dwa dni i przerzucił się także na dużą część obsługi tramwajowej. Werkmistrza Pawłowicza strajkujący wywieźli z warsztatu na taczkach.

Wobec tego, że groził wybuch strajku ogółu pracowników Inspektorat pracy zainicjował konferencję porozumiewawczą w tej nadziei, że właściwi winowajcy niepokoju ochłodną i uda się konflikt zlikwidować.

Na sobotniej konferencji odbytej w Inspektoracie pracy w obecności starosty grodzkiego, przedstawicieli dyrekcji MKE., Magistratu i zaproszonych przedstawicieli związku zawodowego postanowiono strajk zlikwidować i przystąpić do normalnej pracy.

Dyrektor inż. Rusin zobowiązał się cofnąć wypowiedzenia pracy i kary nałożone na tych pracowników, którzy nie chcieli podjąć marek kontrolnych i złożył oświadczenie, że żaden ze strajkujących nie zostanie spowodu strajku pociągnięty do odpowiedzialności, ani też nie będzie im z tego powodu potrącone pobory.

Może nareszcie ten lekkomyślnie sprowokowany strajk będzie dla magistrackich wielkorządców nauką, że nie zawadzi im powodować się chłodnym rozsądkiem, dobrą wolą i że najlepiej będzie system szykan i złośliwości odesłać do lamusa.

Strajk parkieciarzy w Gdyni

Od przeszło 9-u tygodni Zarząd Oddziału Parkieciarzy Centralnego Związku Budowl. zwracał się o uregulowanie zarobków i zawarcie umowy zbiorowej. Przedsiębiorcy jednak nie reagowali na to.

Wezwani przez Inspektora Pracy, pracodawcy również nie zgodzili się na wspólną konferencję

Robotnicy parkieciarscy są wyzyskiwani do tego stopnia, że przy największym wysiłku fizycznym i przy 14-tu godzinach pracy dziennej mogą zarobić najwyżej 4 do 4.50 zł. dziennie. Nadto 85 proc. przedsiębiorców zatrudnionych u siebie pracowników nie ubezpiecza ani w Ubezpieczalni Społecznej, ani nie płaci do Funduszu Pracy.

W tych warunkach pracownicy parkieciarscy dłużej pracować nie mogli i przystąpili do strajku.

Walczącym o słuszne prawa parkieciarzom, życzymy wytrwania w walce i zwycięstwa.

Wiadomości z całej Polski

LEŚNICZY ZASTRZELIŁ CZŁOWIEKA.

Do lasu na Miedzyniu udali się trzej bezrobotni z Bydgoszczy: 28-letni Józef Dopierała, syn wdowy z ul. Pijarów 8, oraz Władysław Chrośniak i Franciszek Kutowski. Nazrywali nieco gałęzi, a nawet ścięli jedno niewielkie drzewo. Porąbawszy je na miejscu w kawałki, zamierzali wrócić do Bydgoszczy. Na drodze napotkali leśniczego. Ten wezwał ich do zatrzymania się i odłożenia drzewa. Gdy jednak bezrobotni wezwania tego nie usłuchali i rzucili się do ucieczki, leśniczy oddał w ich stronę kilka strzałów.

Jedna z kul trafiła uciekającego Dopierałę w plecy, a Kutowskiego w rękę.

Dopierała zmarł po kilku godzinach.

WYPADEK TEN GODNY JEST NAJWIEKSZEGO NAPIĘTNOWANIA. ZA KILKA SKRADZIONYCH GAŁĘZI STANOWCZO NIE WOLNO STRZELAĆ DO LUDZI.

STRZAŁY NIE PADŁY W OBRONIE KONIECZNEJ, BO KULA TRAFIŁA W PLECY.

ZGON PANNY MŁODEJ PO ŚLUBIE.

Niezwykły wypadek zdarzył się w Bortnikach, w pobliżu Żydaczowa. W tamtejszym kościele odbył się ślub 20-letniej Marji Zymbrowskiej. Po skończonej ceremonji ślubnej, Zymbrowska, powróciwszy z orszakiem weselnym do domu, zaniemogła i wkrótce potem zmarła. Wypadek ten wywołał w całej okolicy duże wrażenie.

ELEKTROWNIE MUSZĄ BADAĆ STAN SŁUPÓW.

W Wieluniu na środku N. Rynku nadgniły słup miejskiej elektrowni runął na przechodzącego 41-letniego Stan. Czarnaszka z pow. Kępińskiego. Czarnaszek doznał niebezpiecznych okaleczeń.

W NIEBEZPIECZNEM UNIESIENIU.

Pracownik kolejowy W. Galiński z Poznania, wyjechał do swej rodziny na wieś do Rostępniewa pod Rawicz. Tam dowiedział się, że szwagier jego, niejaki Kulczak, znęca się nad dziećmi jego siostry, których mianowany został opiekunem.

W czasie sprzeczki Galińskiego z Kulczykiem, doszło do gwałtownej sprzeczki, przyczem Kulczak miał znieważyć siostrę Galińskiego. W odpowiedzi na to zdenerwowany kolejarz wyciągnął rewolwer i zaczął strzelać do obecnych, na szczęście nie raniąc nikogo.

Po strzałach Galiński w obawie aresztowania, przyłożył sobie rewolwer do głowy i wystrzelił prosto w skroń. Stan niefortunnego obrońcy sierot jest beznadziejny.

GRANAT W RĘKACH CHŁOPCA.

We Lwowie, w domu przy ul. Traugutta 16 manipulował ostrym nabojem 16-letni Józef Gerbasz, który nabój ten rozbierał.

W czasie demonstrowania pocisku nastąpił wybuch, skutkiem czego Gerbasz został ciężko ranny, a w szczególności odłamki naboju oderwały mu pięć palców u lewej nogi i dwa palce u prawej ręki. Pozatem Gerbasz ranny został w pierś i ramię. Pierwszej pomocy udzieliło mu Pogotowie Ratunkowe.

Policja wdrożyła dochodzenia w kierunku ustalenia, skąd Gerbasz przyszedł w posiadanie wielkiego pocisku.

Wstyd!

Zawiadowca stacji Bielsko wydał ogłoszenie, które w wysokim stopniu kompromituje jego samego.

OGŁOSZENIE.

W stacji tutejszej zaszedł przygnębiający fakt, że ok. 170 pracowników wniosło pisemny sprzeciw przeciw ściąganiu im z uposażenia ½% poborów przez 2 lata na rzecz Centralnego Komitetu Budowy Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego, który był twórcą Polski i któremu należy się wdzięczność od każdego Polaka.

Cel sam ogłoszony okólnikiem Nr. 591/35 nie przemówił widocznie do przekonań tutejszych pracowników, co jest bardzo przykrym objawem świadczącym o niewyrobieniu obywatelskim. Fakt, że zarządzenie DOKP. określiło tę składkę jako dobrowolną, której można uniknąć przez pisemny sprzeciw, nie powinien być wyzyskiwany przez nikogo, bo inaczej utrze się przekonanie, ŻE MY NAWET I W TYM WYPADKU POTRZEBUJEMY PRZYMUSU I BATA. (!!Podkr. Red.).

Naszą dumą winno być stworzyć wielkie dzieło ku uczczeniu Tego, dzięki któremu osiągliśmy Niepodległość.

Wzywam wszystkich pracowników do wycofania swych sprzeciwów, bo jak dotąd Bielsko, kresowe miasto stworzyło sobie najgorsza opinję w całym Okręgu D. O. K. P.

Bielsko, dnia 23.VIII 1935.

Zawiadowca stacji

(—) ŚLÓSARCZYK.

Zawiadowca stacji Bielsko tego rodzaju wystąpieniami wyświadcza złą przysługę sprawie, w imieniu której przemawia!

Tabela loterji

3-ci dzień ciągnienia 24 klasy Loterji Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

10.000 zł. Nr.: 113628 134430.

5.000 zł. Nr. 99672.

Po 2.000 zł. Nr.: 86808 92985 158060.

Po 1.000 zł. Nr.: 33565 65729 87788 174865

Po 500 zł. Nr.: 25061 38433

Po 400 zł. Nr.: 10899 19434 49437 79789 102655 108074 114892 160327 166375

Po 200 zł. Nr.: 7202 19853 23892 38318 52283 68315 78051 96054 141224 158028 171129 181633 191487

Po 150 zł. Nr.: 2519 4563 8742 11647 34903 35996 54602 66428 80596 80658 80788 81129 83323 83931 93253 96871 106417 107732 114531 146109 153050 157798 165401 168828 175125 181054

Wygrane po 100 zł.

184 424 802 961 1335 524 609 39 929 2444 71 909 3647 98 919 25 4048 179 618 85 5091 848 924 6204 29 302 486 983 7096 116 233 352 69 8229 629 53 900 9301 567 604 864 10218 535 11212 643 12 312 597 851 13083 296 329 14100 39 389 428 653 747 15356 528 16086 17301 804 19314 406 674 949 20020 283 21152 601 819 909 60 22587 24082 245 416 21 871 25723 867 909 26150 483 987 27153 28110 34 75 235 588 956 29611 904 30045 31046 79 771 836 32052 187 573 909 57 33220 97 728 34362 35164 900 29 36202 342 64 475 84 685 715 79 941 35197 644 68 38529 45 960 39260 520 673 846 40355 401 41764 894 42137 285 372 418 514 679 802 43398 405 44 889 45735 69 950 46226 926 47532 736 48217 307 466 93 777 805 49048

50735 51528 656 706 814 52096 190 581 862 53520 848 930 54355 93 762 55028 219 36 331 589 725 56404 642 57018 227 51 578 97 691 58424 59757 60031 33 171 312 413 646 777 870 61099 210 357 519 91 788 62500 675 980 63357 73 622 64 874 912 61 64126 418 65655 822 66051 202 31 496 537 906 67158 314 39 659 882 92 68154 616 69478 676 828 942 70271 496 780 71103 72453 545 664 74156 976 75440 798 76094 894 77032 140 390 868 929 78095 650 883 79322 632.

80283 831 81241 494 82415 28 614 238 961 83528 84420 850 85211 424 692 927 70 86079 523 804 924 87086 492 652 822 88323 777 829 89396 524 921 90522 744 923 9119 92931 93332 526 85 618 21 94023 156 325 35 403 31 919 95048 799 993 96052 333 97376 537 796 887 98452 645 771 900 99195 397.

100467 513 842 84 101018 73 406 877 933 104393 429 598 695 105026 449 106277 107112 108485 109006 812 110386 111137 469 827 112068 321 448 113444 843 114285 314 644 879 115066 154 450 880 116299 710 117126 572 629 93 791 886 118329 518 58 639 43 926 45 119242 551 827 995 120018 143 78 2201 323 48 749 913 121276 582 122097 391 572 123392 439 905 97 124084 221 527 730 125090 208 444 807 126224 56 127105 128013 188 382 728 129072 694 130347 697 131727 132461 641 133265 582 940 134476 887 135118 136258 323 795 883 137101 480 682 715 868 138422 40 58 139100 457 654 140216 401 762 82 839 141335 556 657 761 142948 143604 862 144163 72 829 966 145147 334 828 146471 729 148252 72 555 631 149143 325 533 87 859 150090 456 76 509 151432.

152115 534 153082 867 940 154061 114 546 789 155200 157054 362 72 585 780 159186 225 812 46 836 160027 145 601 161272 593 162895 981 88 163741 164179 206 959 166174 545 748 167328 778 168057 58 74 225 856 931 169313 17 469 749 860 170226 733 867 171222 967 172410 37 500 816 986 173223 817 39 965 174609 12 175036 245 590 176189 291 313 32 687 757 177035 56 178520 857 179188 234 525 715 829 180088 400 181362 694 796 182012 198 183064 173 992 184002 76 327 655 766 96 809 39 185236 608 756 186087 474 721 845 962 187306 428 188098 189212 59 557 88 719 190325 191224 843 574 827 901 192360 556 682 193107 194512

Wygrane po 50 zł.

101 253 472 580 676 90 822 957 1048 131 366 487 518 2066 275 470 527 889 3098 144 209 20 47 76 459 627 706 4093 190 215 52 478 738 5037 166 565 604 6132 515 809 7183 639 761 8034 95 97 497 9161 211 22 569 813 10084 214 576 11258 534 615 741 78 959 12300 50 600 67 72 88 801 13151 249 93 517 803 6 97 14234 422 71 76 15083 185 235 342 577 717 89 859 16136 56 17595 646 736 837 18144 999 19129 293 580 900 20258 987 21080 685 99 22135 668 708 11 876 23492 712 56 24267 343 68 25441 64 26109 417 28 729 27989 28291 755 918 29160 392 426 593 623 30523 52 66 620 55 56 31035 642 32160 344 551 871 33390 579 717 94 815 964 34081 148 239 464 95 715 903 54 35155 59 239 353 523 742 878 36072 242 608 76 372 935 37536 639 826 38085 205 54 618 726 875 78 906 19 39068 651 712 866 997 40449 515 27 625 84 762 904 76 41085 271 306 42 704 41 80 901 42413 924 85 43069 286 306 444 697 788 857 44057 421 567 733 853 74 45137 594 615 46055 472 594 660 74 882 998 47072 197 99 282 301 414 48029 401 37 527 658 770 49052 551 673 749 832.

50150 382 51054 74 305 42 819 52114 49 236 51 54 90 342 857 80 977 53531 602 864 990 54549 55012 212 54 364 96 513 56623 518 769 97 904 86 57911 58311 786 823 39 952 59125 220 324 92 470 620 60383 490 567 98 838 161000 172 557 88 698 708 61 84 62051 198 482 588 666 732 943 63570 602 41 64078 199 296 300 403 5 831 938 65095 110 244 311 735 70 859 990 66351 447 759 946 67571 751 864 68248 549 69216 511 640 805 84 70125 80 379 543 97 769 937 52 71067 126 402 29 509 93 72058 61 84 479 542 623 927 73122 440 846 74233 416 544 75326 896 76039 90 620 55 460 543 98 625 798 99 77066 86 88 317 482 515 18 32 628 757 950 78004 225 767 97 79003 238 92 331 489 572 653 855 80558 795 81228 686 82261 400 95 575 735 908 42 83038 75 93 139 630 63 84017 112 692 887 925 85032 102 98 290 322 53 522 612 15 20 86019 245 82 618 567 712 68 838 86 900 67 87113 256 502 88061 744 868 904 89102 220 692 90193 713 862 924 91192 209 300 629 823 61 961 87 92124 92017 81 434 626 704 973 94147 228 311 83 92 404 825 49 95208 73 96132 94 233 53 311 89 798 815 17 97067 207 614 818 956 98236 361 429 576 601 936 99286 306 563 914.

100114 247 418 571 647 101238 459 616 772 871 102005 52 375 753 103120 283 793 835 965 104009 506 689 860 105073 372 413 24 891 106165 768 8686 107007 7 410 47 506 871 108008 258 536 652 859 109056 92 327 647 84 110342 98 469 634 720 59 97 111002 399 627 859 953 112525 82 674 719 884 901 113194 431 539 699 975 114020 190 496 573 652 782 819 942 116447 927 52 78 117013 485 665 78 118321 611 722 66 71 119001 118 48 250 377 491 612 712 959 120395 467 554 992 121165 430 43 689 707 122073 158 217 456 909 123243 362 454 962 124657 726 125228 334 126077 398 408 826 75 127670 92 128493 129673 841 130023 89 382 727 834 37 131061 911 44 53 13110 247 326 439 609 712 808 133156 370 871 134113 677 877 910 51 135094 98 112 314 36 80 635 788 804 136797 810 137066 244 315 473 559 674 99 884 940 138783 931 139563 875 934.

140170 346 849 65 141864 142033 256 143240 97 405 673 948 144027 498 942 55 145280 477 911 91 99 146157 228 98 332 41 75 458 794 96 887 147043 155 339 549 697 748 148280 301 81 630 37 975 149287 520 150122 267 88 470 511 669 85 784 151019 423 60.

152042 153 217 43 90 352 592 153012 179 155208 351 75 455 538 666 91 713 58 883 156422 562 704 12 23 850 158081 538 67 619 977 159263 569 753 63 160294 849 161120 790 847 57 162501 47 704 163111 535 45 610 58 164023 773 165889 926 166015 167227 544 168004 430 567 759 891 169156 170279 883 171593 756 64 172245 173031 264 80 350 534 769 851 995 174133 497 175039 260 375 176483 517 929 177074 117 237 87 653 806 178214 64 82 382 559 86 781 814 179056 192 298 454 77 603 180636 866 181269 71 331 53 575 686 9999 182038 465 932 183212 664 846 184345 89 972 185226 363 454 633 51 848 186385 576 648 38 747 988 90 187116 683 719 836 188577 706 189619 835 971 75 190061 119 518 821 906 191472 794 197271 82 791 193791 97 194499 668 801.

III ciągnienie

Wygrane po 100 zł.

63 560 1143 368 783 2256 3083 4243 630 987 5174 727 87 6042 7296 605 8010654 9624 28 816 10885 997 12218 435 522 768 926 13079 223 320 720 859 14917 15296 309 588 89 876 16205 17260 583 18379 640 749 20219 664 21890 923 22541 925 23306 530 24564 25045 434 617 931 27129 429 655 860 28576 789 29381 733 30046 31339 439 32387 33015 302 34199 35518 36325 37422 583 39851

41013 360 42095 440 817 43216 44006 45790 966 48830 49894 50031 243 51298 52045 53264 353 54943 56343 97 749 819 57015 872 59526 861 60321 61153 62023 255 71 734 63456 681 64516 66355 67070 462 572 68035 892 69428 70883 72252 503 93 634 74063 340 75386 626 46 94 77240 632 721 70 78765

80315 82617 985 85212 77 770 87155 387 415 604 88199 388 565 702 90060 91314 93450 94074 140 96998 97045 675 941 98703 910 99547 10067 101166 102091 359 103504 820 104749 105451 107374 638 727 108075 623 760 109527 110030 499 111728 112618 20 113506

114402 754 116206 117163 118460 559 688 119295 675 909 120814 801 124458 79 604 125568 126934 80 127134 129352 789 130004 915 131734 133612 787 134236 136296 522 137891 141661 142124 484 143312 145199 294 399 146301 850 148108 311 606 866 151302 671 152234 361 531 153043 202 372 914 154590 156033 157300 85 158369 160717 43 948 65 161118 162967 84 163191 431 163046 239 165951 166497 167500 169192 332 171286 172163 173591 719 175924 176284 318 177633 179681 702 61 181392 183911 184337 69 185125 754 186301 534 728 825 187131 188958 189325 726 191018 192294 415 673 193656 194208 92 552 774

Wygrane po 50 zł.

964 1496 2001 413 759 3984 4387 753 994 5650 53 858 6024 381 682 825 85 7089 207 466 959 8367 440 628 9551 10049 109 355 588 11142 57 504 12115 42 60 65 488 13041 196 732 985 14493 569 15253 547 68 644 16278 17591 18140 350 537 617 19463 20069 485 817 21097 230 538 660 715 925 22127 721 24063 133 67 310 793 846 25260 590 682 26029 668 819 27088 616 28276 29717

30230 554 31476 623 32481 949 33462 680 900 34216 424 36526 660 723 37678 38314 39037 327 513 62 75 741 40038 122 241 450 650 41026 45 321 25 606 42613 306 43994 44576 45254 700 46172 74 351 47549 964 48543 623 9261 50003 326 517 37 80 905 51311 484 746 87 915 44 52110 230 300 745 51 965 53086 224 932 54510 40 637 49 55118 835 56280 345 565 57799 866 58031 147 463 730 59150 60166 444 61426 967 62105 514 70 606 803 63056 59 117 39 454 48 64018 675 746 65772 66128 322 84 465 67676 948 69601 56 70204 949 71210 395 72034 146 382 73172 648 74936 75375 76596 865 966 77389 654 78251 313 79966 804

80373 81553 83174 421 84691 85855 962 87106 26 797 88062 145 386 89495 90031 452 91067 201 577 720 92007 312 479 593 726 93019 258 904 95431 94 565 611 783 96707 12 97450 731 98012 455 520 657 72 90 99352 645 788 100658 799 101166 272 522 102594 103431 671 104318 426 526 105111 831 106415 693 107620 713 108013 927 109540 110116 322 111067 206 91 356 112474 687 89 869 113150 376 872

114097 484 116194 953 118081 487 738 119432 515 900 43 121940 95 122686 123874 124145 210 125316 484 126220 127622 129087 137 265 130507 987 131548 830 132659 134227 495 543 135534 136531 137926 139150 95 901 140505 141351 430 876 142768 804 94 143741 79 144199 211 696 145262 146153 148139 741 149147 83 480 528 962 150891 152371 154421 155237 156043 407 157987 158126 985 160738 161192 162101 236 56 772 163187 214 785 164008 165268 166209 167167 78 169216 170260 171878 172213 914 173572 177603 178642 818 180914 181463 96 183049 615 184616 185020 381 186863 187161 188636 189644 985 190567 191674 94 194358 570.

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stala wygrana dzienna 25.000 padła na numer 7.827.

Po 2.000 zł. — 2743 18277 24707

Po 1.000 zł. — 25786 35736 98904 124424

Po 500 zł. — 45679 52915 74844 91635 169719 170750

Po 400 zł. — 10068 11313 92226 194998

Po 200 zł. — 38243 69355 86216 104804 113212 123366 132330 150988

Po 150 zł. — 6207 11622 31030 35446 45079 45564 47343 59707 65624 69355 74361 76508 77544 77710 82549 92093 93270 103894 109693 109964 126529 129391 136174 139229 155316 155950 165737 165854 171240 180881 181084 182600 187273

Wygrane po 100

248 741 2316 505 4221 5059 929 9875 10403 512 11913 12326 555 59 13026 638 14429 70 15469 16371 971 17479 18006 138 734 38 19670 20672 21501 22471 24885 25104 571 26487 536 27182 28562 820 29374 30068 457 790 999 31136 781 32027 33285 570 741 35267 36098 37359 38189 453 776 40305 502 729 41055 145 236 42158 424 82 669 43373 458 45733 905 46025 47621 48479 49148 50558 728 872 74 51177 268 332 459 510 52871 53596 55442 56029 47 122 287 431 57048 113 58698 849 59807 949 60108 465 577 61100 231 325 62126 921 63079 166 580 708 64833 65041 93 252 66005 378 647 719 68258 500 82 649 738 69574 668 994 70041 71338 73895 74731 75121 76683 86 77124 25 391 933 78862 79417 556 80275 734 81064 94 138 456 828 83521 84021 754 85809 88707 90353 561 91447 93120 595 94373 521 95266 96044 714 97094 814 98096 145 528 784 806 99351 81 100129 327 553 702 102007 357 103212 725 931 104099 152 279 105256 845 106425 108180 852 109257 533 110481 111266 112409 113131 549 717 973.

111760 115433 46 528 807 116210 40 117064 294 118459 75 968 123334 121084 622 122151 123265 377 514 649 124550 678 743 125834 986 126768 127141 321 686 848 128579 784 819 968 129763 131691 759 132192 272 133294 134444 764 135350 136023 480 569 137143 289 138146 233 139178 140142 290 531 692 141104 31 993 143819 144576 872 145688 146540 147481 148743 149334 150103 250 49 520 151057 498 657 152769 153505 154041 261 421 535 155079 317 527 16410 32 157123 952 97 158086 163 943 159174 245 455 160608 161726 172870 163885 923 165405 639 794 166523 167674 719 168080 169170 214 170386 777 900 171634 775 172102 70 301 933 173252 476 684 175114 84 545 176530 95 691 874 177673 178232 584 652 179036 793 180104 359 181314 671 935 182294 790 183795 989 184593 185545 710 895 186218 69 606 22 712 829 955 188248 785 879 189724 190340 191433 610 874 967 192308 193051 942.

Wygrane po 50

749 1078 259 385 865 2433 4006 468 592 662 783 968 5217 506 6502 657 843 7130 591 726 9403 689 802 36 974 10537 799 11042 12428 14068 108 369 608 15667 746 863 919 16737 17503 18279 377 19160 548 604 920 20147 863 21191 331 23451 96 657 722 822 24012 111 472 25500 907 26174 271 317 27569 28221 48 29831 30337 31026 576 83 86 32050 475 36 89 559 33208 827 34105 311 32 562 837 35205 473 903 36045 640 37419 800 63 927 38363 39855 40138 242 953 94 41283 42431 656 43048 269 486 713 964 44154 431 553 640 45390 46599 47208 895 48131 237 85 476 49143 442 602 753.

50805 51052 427 642 936 52384 563 92 53182 371 54012 446 674 56159 721 58298 930 59447 648 740 60038 88 229 58 760 903 62513 63300 597 779 81 870 930 64556 818 65487 519 618 66031 205 69262 852 70526 71273 301 482 676 83 755 72654 892 73293 642 820 74272 378 407 736 75050 641 713 76386 700 77146 272 300 619 964 77 78123 212 668 795 79188 577 80096 684 758 912 81515 902 82192 330 856 83077 84216 713 873 78 85470 86559 909 88558 628 778 966 89254 884 90689 755 903 46 92065 303 93691 842 94450 95045 556 709 941 96607 13 97010 221 347 673 98107 792 99 99076 89 277 344 100099 370 623 813 101012 947 102561 686 712 52 103034 227 473 770 104110 74 384 572 918 105098 249 106100 556 88 107107 556 62 929 108006 82 92 109328 47 770 110236 111160 63 529 882 901 113377 518 683.

114050 194 115100 42 242 94 737 116305 517 814 925 117535 878 118590 120535 121233 329 123008 469 910 124587 618 40 806 125626 72 74 126994 127144 873 128484 86 129647 744 130431 555 907 133692 729 134117 433 39 902 139215 475 846 73 999 140057 304 78 91 143000 264 321 144110 87 358 988 149033 150282 151023 705 157292 312 464 613 158015 133 866 985 159713 160426 164310 167376 563 745 800 172078 80 173053 202 602 75 745 174290 680 175319 176783 180138 309 831 185444 186024 187027 1665 188394 189215 99 190239 416 70 191301 46 996 192122 669 885 193208 597 955 94951

Spekulacja na wywozie nierogacizny
Dalsze szczegóły afery mięsnej

W związku z aresztowaniem głównego właściciela spółki śląskiej, dzierżawiącej Targowicę w Mysłowicach, Kazimierza Kazonia, w toku śledztwa ujawniło się, iż Kazoń był również współwłaścicielem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mianowicie: „Handel bydłem i nierogacizną". Spółka ta egzystowała do grudnia r. 1930, a mając zobowiązania dochodzące do b. wysokich kwot, uległą likwidacji, a właściwie przekształceniu na spółdzielnię, występującą pod tą samą nazwą. Spółdzielnia ta zajmowała się eksportem zwierząt rzeźnych do Wiednia. Eksport ten głównie polegał na spekulacyjnem manipulowaniu t. zw. pozwoleniami wywozu. Na początku stycznia r. b. wspomniana spółdzielnia, której faktycznym właścicielem był Kazoń, sprzedała niejakiemu Goldfiszowi, kupcowi żydowskiemu z Wiednia, świadectwa wywozowe polskie, zawierając umowę na cały rok zgóry. Kontrakt przewidywał, że Goldfisz ma pacić Kazoniowi po 7 zł. od każdej sztuki. W ten sposób spółdzielnia Kazonia na spekulacji zarobiła 30.000 zł. Tranzakcja pomiędzy Kazimierzem Kazoniem a Goldfiszem została zawarta w Mysłowicach na Targowicy.

Różnica cen w sklepach

Różnica cen na podstawowe artykuły spożywcze w Warszawie jest bardzo poważna. Nawet w sklepach spółdzielczych, zależnie od punktu, różnice te sięgają do 50 proc. Jeżeli zważymy, że sklepy spółdzielcze ze swoimi towarami są tańsze od sklepów prywatnych, to ta 50-procentowa różnica daje dużo do myślenia. By zorjentować czytelnika w tych różnicach, wybraliśmy 15 artykułów pierwszej potrzeby z różnych dzielnic Warszawy. Zestawienie wykazuje, że mąka pszenna ma różnice cen w 3 okręgach, kasza jęczmienna w trzech, groch „Victoria" w pięciu, fasola biała w pięciu, ryż w trzech, burma w dwóch, kawa w pięciu, herbata w trzech, słonina w jednej, masło w dwóch. Gdy obliczymy ceny wszystkich 15 artykułów, to kształtują się one następująco: w śródmieściu — 17 zł. 42 gr., na Powązkach — 16 zł., w Mokotowie — 15 zł., na Pradze — 15 zł., na Woli — 14 zł. 75 gr. Zestawienie i rozpiętość tych cen wskazują wyraźnie, jak dużą rolę odgrywają spółdzielnie i jaką mogą jeszcze odegrać.

Z Wolnej Wszechnicy Polskiej

Zarządzeniem z dn. 8 b. m. p. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przyznał prawo Wolnej Wszechnicy Polskiej nadawania niższych stopni naukowych, a mianowicie: stopnia magistra nauk ekonomiczno - społecznych oraz magistra filozofji w zakresie fizyki, chemji, botaniki, zoologji wraz z anatomją porównawczą i biologją ogólną.

Z TOW. KLUBÓW KOBIET PRACUJĄCYCH. We wtorek 22 b. m. o godz. 20-ej odbędzie się zebranie z odczytem o katastrofie szkolnej i dyskusją dla członkiń i osób zaproszonych. Zapraszamy matki dzieci szkolnych.

Ostatnie dni zapisu na tani wieczorowy 6-miesięczny kurs kroju i szycia T-wa klubów kobiet pracujących.

Zapisujcie się zaraz. Są jeszcze 3 miejsca. Koszykowa 49 m. 9 od 10—12 i od 17 — 20.

Co grają w teatrach?

TEATR „ATENEUM". Dziś krotochwila Józefa Blizińskiego „Marcowy Kawaler" oraz komedja Józefa Korzeniowskiego „Majster i czeladnik". W obu sztukach występuje Stefan Jaracz.

TEATR WIELKI — OPERA: Dziś operetka „Rose-Marie" z Lucyną Szczepańską w gł. roli, Łuczyńskim i inn.

TEATR NARODOWY: Dziś „Pan Damazy" z Zelwerowiczem.

TEATR POLSKI: Dziś „Król Lear", potężny dramat Szekspira.

Od dziś przedstawienia będą się rozpoczynać o g. 7.30 wiecz., kończyć o g. 10.45.

TEATR MAŁY: Dziś komedja G. B. Shaw'a p. t. „Żołnierz i bohater", w opracowaniu reżyserskiem Aleksandra Węgierki.

W środę abonament 6—A.

TEATR LETNI: Dziś wznowienie jednego z arcydzieł polskiej krotochwili słynny „Dom otwarty" Michała Bałuckiego.

TEATR NOWY: Dziś najnowsza komedja M. Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej „Powrót mamy".

TEATR KAMERALNY: Dziś arcydzieło Stefana Żeromskiego „Ponad śnieg", pod kier. K. Adwentowicza.

TEATR MALICKIEJ: Dziś i codziennie nowa oryginalna komedja A. Cwojdzińskiego: „Epoka tempa".

TEATR „CYRULIK WARSZAWSKI". Pomimo rekordowego powodzenia satyra „Na Jeża" wobec kontraktów z aktorami, schodzi za kilka dni z afisza. Czas ostatni, by pośpieszyć na Kredytową, (początek o godz. 7.15 i 9.45).

TEATR WIELKA REWJA: Dziś i dni następnych melodyjna „Kawiarenka" Benatzky'ego z Marylą Karwowską, Sempolińskim, Krukowskim.

TEATR HOLLYWOOD: Rewja „Wesoła jesień" z Mankiewiczówną, Bodo, Tomem, Halamą i t. d.

TEATR NA CHŁODNEJ (Operetka). „Księżniczka Czardaszka".

Kronika organizacyjna

KONFERENCJA W SPRAWACH PRASOWYCH.

Dziś o godz. 6.30 w siedzibie O. K. R., ul. Długa 21 odbędzie się konferencja przedstawicieli dzielnic i kierowników kolportażu dzielnicowego w sprawie miesiąca propagandy prasowej.

Z Rady Zawodowej

W środę dnia 23 b. m. w lokalu Rady Zawodowej o godz. 18.30 odbędzie się posiedzenie KOMITETU PROPAGANDY Przedstawiciel każdego związku powinien być obecny na tem posiedzeniu.

Co usłyszymy w Radjo?

WTOREK, 22 października.

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.33 Pobudka do gimnastyki. 6.34 Gimnactyka. 6.50 Muzyka z płyt. 7.50 Odczytanie programu na dzień bieżący. 1.55 Parę informacyj. 8.00 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obserw. Astr.

12.00 Hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.03 Dziennik południowy 12.15 Audycja dla szkół (dla dzieci młodszych): „Śpiewajmy piosenki" poprowadzi prof. B. Rutkowski. 12.35 Zespół salonowy P. Rynasa. 13.25. Chwilka dla kobiet. 15.15 Przegląd giełdowy. 15.25 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.30 Melodje z opt. „Kraina uśmiechu" F. Lehara z płyt. 16.00 Skrzynka PKO. 16.15 Koncert zespołu Z. Grossmana. 16.45 „Cała Polska śpiewa" — audycję poprowadzi prof. B. Rutkowski. 17.00 „Wielkie i drobne wynalazki": „Film rysunkowy" — odczyt wygł. dr. J. Baumgarten. 17.15 Koncert w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. S. Nawrota z udz. S. Podgórskiego. Przy fortep. prof. L. Urstein. 17.50 Skrzynka językowa—prof. W. Doroszewski. 18.00 Recital fortepianowy W. Trockiego. 18.45 Muzyka lekka z płyt. 19.00. Wiadomości rolnicze — Józef Płatek. 19.10 Zapowiedź programu na dzień następny. 19.18 Koncert reklamowy 19.35 Wiadomości sportowe ogólne. 19.45 Pogadanka aktualna. 19.50. Koncert symfoniczny w wyk. orkiestry Filharmonji Wiedeńskiej pod dyr. O. Kabasty z udz. A. Konetzni (śpiew). 22.05 Dziennik wieczorny. 22.15 „Obrazki z Polski współczesnej". 22.20 Fragmenty z dramatu muzycznego „Złoto Renu" R. Wagnera w oprac. L. Stokowskiego (z płyt). 22.45 „Europejczyk się bawi", feljeton wygł. red. K. Muszałówna. 23.00 Wiadomości meteorol. dla komun. lotn. 23.05 Muzyka taneczna w wyk. małej orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. 23.30 „Polska poetka Italji (Marja Konopnicka)"—odczyt w języku włoskim J. Wieleżyńskiej.

OGŁOSZENIA DROBNE

Co słychać w Warszawie?

JESZCZE JEDEN ZAGROŻONY DOM.

Władze budowlane stwierdziły, iż ściana frontowa domu przy ul Wąski Dunaj Nr. 5 wygięła się. — Zarządzono podstemplowanie ściany, a starostwo grodzkie Warszawa - Północ zamknęło ulicę Wąski Dunaj dla ruchu kołowego.

ZA WINY DZIECI.

W starostwach grodzkich wymierzono pierwsze kary rodzicom i opiekunom chłopców, których zatrzymano w niedzielę podczas czepiania się przeważnie tramwajów. W niedzielę zatrzymano na terenie Warszawy około 20 czepiających się wozów. Kary grzywny, zależnie od wypadku, wymierzono od 5 do 15 zł.

CORAZ CZĘŚCIEJ KRADNĄ TAKSÓWKI.

Przy zbiegu ulic: Nowe Miasto i Freta skradziono taksówkę Nr. 24709 marki „Donnet", należącą do Króla Bolesława, zam. przy ul. Janinówki 15. Wartość skradzionej taksówki — 3.000 zł.

REJESTRACJA ROCZNIKA 1915.

Dziś zgłosić się mają do rejestracji osoby urodzone w roku 1915, jak również w latach od 1914 do 1886, które dotychczas nie uregulowały stosunku do służby wojskowej, zam. na terenie kom. V, nazwiska których zaczynają się od liter od L do R włącznie. Stawić należy się do Wydziału Wojskowego Zarządu Miejskiego, Florjańska Nr. 10.

Jutro dn. 23 b. m. zgłosić się mają zamieszkali na terenie V-go komis., nazwiska których zaczynają się od liter od S do Ż. włącznie.

KREW NA SCENIE.

W teatrze Kameralnym (Senatorska 29), wystawiana jest obecnie sztuka Żeromskiego „Ponad śnieg". Pod koniec trzeciego aktu, bohaterka sztuki, Radomska, strzela do oficera bolszewickiego z rewolweru. Podczas jednego z przedstawień p. Aldona Jasińska, która odtwarzała rolę Rudomskiej, tak niefortunnie wypaliła z rekwizytowego pistoletu, że ładunek prochu, którym się nabija pistolet, ranił w twarz i szyję Jerzego Kersena, grającego rolę oficera bolszewickiego. P. Kersen zalał się krwią. Do rannego wezwano pogotowie. Publiczność oklaskująca wykonawców nawet nie zauważyła nieszczęśliwego wypadku.

ZAMACH SAMOBÓJCZY

W bramie domu na pl. Trzech Krzyży 13, jakaś panienka, lat ok. 17-tu napiła się jodyny. Młodocianą desperatkę, która nie chciała wyjawić swego nazwiska i adresu, przewieziono do ambulatorjum filji Pogotowia, gdzie lekarz zastosował sole trzeźwiące.

ZBRODNICZY NAPAD

Na rogu ul. Chłodnej i Wroniej w czasie bójki, został zraniony nożem w klatkę piersiową 17-letni Włodzimierz Biliński, robotnik (Łucka 28). Rannego przewieziono na stację Pogotowia.

STAN POGODY w/g PIM

Przewidywany przebieg pogody do południa dnia jutrzejszego: w całym kraju naogół chmurno, rankiem mglisto i miejscami dżdża, w ciągu dnia przejaśnienia. Temperatura bez większych zmian. Słabe wiatry zachodnie.

Nasza Rubryka

KREŚLARKA TECHNICZNA, młoda, poszukuje pracy. Królewska 29 m. 44. Roth.

—PRACOWNIK HANDLOWY z czteroletnią pracą w handlu win i wódek, posiadający dobre świadectwa, poszukuje jakiejkolwiek pracy. Oferty, Miodowa 14 m. 50.

SZUKAM PRACY. Nadaje się ja- pielęgniarka, wychowawczyni, kelnerka, woźna i t. p. Świadectwa, referencje dobre — uboga — młoda — godna zaufania, samotna, pannaż Pod „Dla Polki" do Redakcji.

WYKWALIFIKOWANA NAUCZYCIELKA udziela lekcyj, przygotowuje do egzaminów w zakresie gimnazjalnym. Specjalność: matematyka, fifzyka, chemja, francuski.

Wyścigi konne

ZAPISY NA DZIŚ

1. 2.500 zł. Dyst. 1100 mtr. Gdańszczanka, Markita, May Wong.
2. 2.100 zł. Dyst. 1100 mtr. Rywalka, Markietanka, Manilla, Irresistible, Gdańszczanka, Gaffeur, Kryniczanka, Oryginał.
3. 3.500 zł. Nagroda Sprzedażna. Dyst. 2100 mtr. Łomnica zł. 700, Elka (płk.) zł. 500, Grazia zł. 500, Latający Holender 700 zł., Lakme zł. 500, Proca zł. 700.
4. 2.000 zł. Dyst. 1800 mtr. Harry, Garonna II, Cagliostro, Ellora, Madelene, Fibula, Galkar.
5. 1.400 zł. Dyst. 1600 mtr. Dell, Belle Etoile, Lena II, Orfeusz, Mellon, Eidolon, Elegja, Nankin, Lauda IV, Manfred II, Grabowianka.
6. 5.000 zł. Dyst. 1600 mtr. Harmattan, Isolano, Łoza, Litawor, Cagliostro, Macedonja, Grawer, Nord, Ariana.
7. 1.800 zł. Dyst. 1100 mtr. Nygus II, Maczuga, Torpeda, Dynów, Głusza, Humor, Rumak, Hassan Bey, Mekka, Thalia, Loreley, Papryka, Farys II, Anielka, Wyga, Hardiesse, Marlena, Szaman, King's Baghera, Tęczyn.
8. 1.800 zł. Dyst. 2100 mtr. Łysa Góra, Esdras, Ochotna, Jumar, Garłacz, Parlier, Amor II, Dam, Lancelot, Saturn, Norwegja.
9. 1.400 zł. Dyst. 1600 mtr. Łuna III, Salvator, Qui pourras? Honey, Woon, Irma, Nałęcz, Huron, Garuffa, Nitsouco, Irish Maid, Imber Edax.

TYPY NASZEGO SPRAWOZDAWCY

1. May Wong.
2. Irresistible, Gaffeur, Oryginał.
3. Grazia, Łomnica.
4. Galkar, Harry, Madelene.
5. Dell, Elegja, Lena II.
6. Ariana, Isolano, Łoza.
7. Farys II, Papryka, Głusza.
8. Saturn, Jumar, Norwegja.
9. Imber Edax, Łuna III, Garuffa.

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Czar młodości".
APOLLO: „Wyprawy krzyżowe".
ATLANTIC: „Kocham wszystkie kobiety" z Kiepurą.
AMOR: „Uciekinierzy" i „Jej wysokość całuje".
ACRON: „A. B. C. miłości" i nadprogram.
AS: „Nędznicy" i „Flip i Flap robią karjerę".
ANTINEA: „Kuszenie szatana" i „Tajemne noce".
COLOSSEUM: „Światło w ciemnościach" i rewja.
COLOSSEUM MAŁE: „Młode orły".
CORSO: „Roześmiane oczy".
CAPITOL: „Wacuś" z Dymszą w roli głównej.

CASINO: „Dziewczę z Budapesztu".

CZARY: „Frankenstein".
ELITE: „Skandale miljonerów" i „Legony" (film kolorowy).
EUROPA: „Noc Weselna" z Gary Cooperem.
FAMA: „Droga do powrotu" i dodatki.
FILHARMONJA: „Żona za 1000 rubli" (film sowiecki).
FORUM: „Wander-bar" i „Rumba".
FLORIDA: „Dla ciebie śpiewam" z Kiepurą i „Nocny lot".
HELIOS: „Wesoła wdówka" i „dodatki kolorowe.
ITALJA: „Tajemnica Peraku".
LOS: „Wszystko to żart".
LUX: „Bokser i dama" i „Ja mam temperament".
KOMETA: „Sing-sing" i rewja.

MAJESTIC: „Mężczyźni wolą mężatki".

MEWA: „Szpieg Nr. 13" (Gary Cooper) i „Kobieta szuka miłości" (Claudette Colbert).
i Flap".
METRO: „Bar - miewa".
MIEJSKI: „Kaprys Hiszpański".

MUCHA: „Morderca" i „Pozwólcie nam żyć".
NOWA TOMBOLA: „Malowana zasłona" i „O czem myślą dziewczęta".
OKO PRASKIE: „Bez nazwiska" i „Czterech Gentlemenów".
PAN: „Dwie Joasie" ze Smosarską.

PETIT TRIANON: „Dla ciebie śpiewam" z Kiepurą i „Szpieg Nr. 13" z Gary Cooper.
POPULARNY: „Siostra Marta jest szpiegiem" i rewja.
PROMIEŃ „Biały ptak".
PRAGA: „Nasi chłopcy marynarze".
RIALTO: „Annapolis".
RIVIERA: „Antek policmajster".
ROXY: „Przebudzenie" i aktualności.
SOKÓŁ: „Katiusza" i „Zaczarowany flet".
STYLOWY: „Bosambo".
ŚWIATOWID: „Folies Bergere" z M. Chevalier.
ŚWIAT: „Roześmiane oczy".
TON: „Powrót Frankensztejna".
UCIECHA: „Mężowie do wyboru".
UNJA: „Cienie Broadway".
VARIETE: „Teraz i zawsze" i „Synowie pustyni".

Z teatrów warszawskich

TEATR KAMERALNY. „Ponad śnieg" — Stefana Żeromskiego.— Dramat w 3-ch aktach. Reżyserja: Karol Benda. Dekoracje: H. Mistens.

„Ponad śnieg", grane w swoim czasie przez „Redutę" z Juljuszem Osterwą w roli Wincentego, cieszyło się długotrwałem i zasłużonem powodzeniem.

Jest to jednak sztuka, związana ściślej niż inne dzieła Żeromskiego z chwilą, w danym wypadku — z nastrojami powojennemi społeczeństwa polskiego, jest to sztuka, oparta na stosunku naszych kresowców do bolszewizmu.

Gdy z perspektywy minionych lat piętnastu spojrzeć na tę sztukę i jej problematykę, cała jej słabość zarówno kompozycyjna jak i zagadnieniowa ujawnia się z taką wyrazistością że należałoby się poważnie zastanowić, czy dobrze było dla uczczenia pisarza w dziesięciolecie jego śmierci wykrzeszać ten publicystyczny i chybiony utwór.

Że sam Żeromski we wszystkich sprawach, poruszonych w „Ponad śnieg" po kilku latach zajął zupełnie inne i przeciwstawne stanowisko, świadczy wymownie „Przedwiośnie", które należałoby traktować jako testament społeczny i literacki pisarza.

Oczywiście, że Żeromski jest jednak Żeromskim.

Są momenty w tej sztuce, gdy mimo wszelkich zastrzeżeń słowo poety chwyta za gardło, gdy słyszy się serce bijące autora, widać jego najlepszą wolę wyłamania się z pod ucisku brzemienia tradycji szlachecko-ziemiańskiej. A jednak mimo najlepszej woli nie stać go na to, żeby wyjść poza ten stęchły i zamarły świat ziemiańskich krętactw i szlacheckich wypominków.

W tej sztuce cała strona myślowa utworu jest czekiem bez pokrycia, patetycznym frazesem bez żadnego powiązania z rzeczywistością.

W akcie trzecim poszarpany przez kule i bezsensowne a mściwe przekleństwo matki — Wincenty, niezdolny do walki i oporu, zmuszony przez okoliczności — gotów się wyrzec swojej własności na rzecz zagadkowo pojętego „tutejszego ludu".

Nie mając już dalej władać i panować, zabezpiecza sobie choć moralne prawo posiadania, pojętego jako „miłość do tej ziemi, do wspomnień — do kraju naszego dzieciństwa, do świętego obrazu rodzicielskiego domu, który jest wewnętrzną naszą kaplicą..."

W tej wyabstrahowanej miłości do kraju swego dzieciństwa jest nie mniej fałszu i kłamstwa niż w intratnej ofiarności i kunszcie przywłaszczania sobie cudzej własności ze strony matki, która pod szlachetnemi pozorami zdołała jednak obrabować swą wychowanicę.

Miłość do wspomnień, do świętego obrazu rodzicielskiego domu.... Do wspomnień — o ucisku chłopa i pasożytowaniu na rachunek jego pracy. Święty obraz rodzicielskiego domu ukazuje nam autor w akcie I: można mu chyba wszystko przypisać prócz świętości. Ponure łajdactwo matki, tyranizującej wszystkich domowników, żeniącej i wydającej zamąż w myśl odwiecznej szlachecko - ziemiańskiej tradycji — zgodnie z nakazem czysto materjalnej rachuby bez żadnego względu na stan uczuć i wolę przedmiotów ..ych despotycznych zabiegów.

I to ma być ów „święty obraz rodzicielskiego domu, który jest wewnętrzną naszą kaplicą". Ależ w tej kaplicy panowała atmosfera, w której najpomyślniej się legły i rozwijały bakcyle zbrodni, warjackich nienawiści i dzikiej mściwości. Irena i Wiko wolą nędzę i poniewierkę od tej kapliczki rodzicielskiego domu, który stara pani Radomska stara się oczywiście przez swoją równie niedorzeczną i bezsensowną pokutę - dźwigania cegieł na pomnik ofiar zbrodni syna, wywołanej przez nią, przez jej tępy upór i ślepą interesowność.

(Dok. nast.).

JAN N. MILLER.

Odpowiedzialny redaktor: Stanisław Niemyski

Drukarnia Sp. Nakł.-Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7